

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Здобутки

«Інтелектуальний фундамент державності: наука в незалежній Україні»

▶ СТОР. 6

Солодкий Спас

Фаворитами стали яблука і мед

▶ СТОР. 8

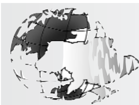
До уваги уряду

Як із газу добувають... воду

▶ СТОР. 10

№ 158 (6412) СУБОТА, 20 СЕРПНЯ 2016 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Сьогодні починається Всесвітній форум українців

Сьогодні у Києві, в Українському домі, починається VI Всесвітній форум українців. А 22 серпня в Національній опері відбудуться урочисті збори, участь у яких візьме Президент України Петро Порошенко, повідомив «Голосу України» голова Української всесвітньої координаційної ради (УВКР) Михайло Ратушний.

Представники діаспори приїжджають в Україну на вище зібрання світового українства кожні п'ять років. Але цього разу вперше Всесвітній форум відбувається в умовах відкритої агресії Росії проти України. «Діаспора це добре знає. Багато допомагає нашим воякам, — **зауважив Михайло Ратушний.** — Уже сам факт прибуття представників понад 35 держав за таких умов є актом солідарності з Україною».

▶ СТОР. 7

Каліфорнія святкуватиме разом з нами

Сенат Каліфорнії ухвалив резолюцію з нагоди святкування 24 серпня 2016 року Дня Незалежності України і підтримав відзначення нашого свята в цьому штаті. У резолюції зроблено наголос на вагомому внеску американців українського походження в розвиток політичного, економічного і культурного надбання Каліфорнії. «У документі також йдеться про споконвічну боротьбу українського народу за свободу і незалежність, і досягнення демократичних ідеалів, що залишається актуальним і на нинішньому етапі розвитку України», — **повідомляє прес-центр Посольства України в США.**

Після голосування Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Валерій Чалий обговорив питання активізації двосторонньої взаємодії з в. о. спікера сенату Каліфорнії Кевіном де Леоном. На зустрічі також були присутні народний депутат України Надія Савченко і голова Одеської облдержадміністрації Міхаїл Саакашвілі.

▶ СТОР. 7

Ми — гордість твоя!

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА. Більше фото тут — www.golos.com.ua

День народження держави для кожного з нас — важлива дата. Цього року Україні — 25! КО «Київзеленбуд» вирішило з нагоди свята подарувати цілу виставку квітів. Квітковий фестиваль триватиме під гаслом «Гордість твоя, Україно!». Адже головною гордістю держави є її громадяни. «Протягом багатьох років ми доводили, що наша земля — це єдина і незалежна країна, країна, де живуть талановиті, працьовиті та сильні духом українці. Українці, які боронять цілісність нашої держави та прославляють її на весь світ», — пояснили задум організатори.

▶ СТОР. 2

ПОДІЯ

Перезимуємо без російського блакитного палива

Прибуток НАК «Нафтогаз України» у першому півріччі, за попередніми даними, сягнув 21,84 млрд. грн. При цьому частину коштів спрямують на компенсацію збитків, які «Нафтогаз» мав у минулі роки. Тож за підсумками 2016 року прибуток становитиме 16—18 млрд. грн. Такий прогноз в ефірі «5 каналу» озвучив голова правління держпідприємства Андрій Коболєв. «Основним джерелом прибутку є транзит російського газу», — зазначив Андрій Коболєв. Що стосується закупівлі російського газу, то очільник «Нафтогазу» наголосив, що Україна не проводить їх у «Газпрому», проте запевнив, що тих запасів, які маємо, та темпи імпорту голубого палива від європейських постачальників, цілком вистачить, щоб пережити зиму.

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Понад сто квартир за доступною ціною

Ще два житлові будинки загалом на 140 квартир здано у Вінниці за програмою міськради «Муніципальне житло». До кінця нинішнього року планують завершити третю 10-поверхівку муніципального житлового комплексу на вулиці Чехова, **дізнався наш власкор Віктор СКРИПНИК.**

— Програму запроваджено сім років тому міськрадою і нею передбачено забезпечення квартирами працівників соціальної сфери — лікарів, вчителів, державних службовців, — зазначив під час вручення ключів новоселам заступник міського голови Вінниці Ігор Корольчук.

Обидва будинки цегляні, утеплені зовні, обладнані індивідуальним опаленням, у кожній квартирі — лічильники обліку води та газу, на прибудинковій території — дитячий майданчик та парковка для автомобілів.

За словами Ігоря Корольчука, з часу дії програми власниками нових квартир стали майже п'ятсот працівників з невисокими фінансовими достатками. Споруджує житло держпідприємство «Вінницьке інженерно-будівельне управління». Його керівник Валерій Коробков повідомив про підготовчі роботи до спорудження ще одного будинку з терміном введення в експлуатацію наприкінці 2017-го.

КОРОТКО

■ У рамках реалізації субпроекту Світового банку «Підвищення ефективності лікування та профілактики хвороб системи кровообігу в Рівненській області на період з 2015-го по 2020 рік» заплановано закупити 18 автомобілів «швидкої» класу «В» для центральних районних та міської лікарень регіону. Тепер шукають охочих узяти участь у торгах, які проводитимуть згідно з процедурами міжнародних конкурсних торгів, **нагадує прес-служба Рівненської ОДА.**

■ 220 іноземців отримали на Закарпатті податковий номер. Він необхіден їм для вкладання в економіку України інвестицій, реєстрації нерезидента суб'єктом підприємницької діяльності, працевлаштування та іншого, **довідався наш власкор Василь НИТКА.**

ЗСУ за минулий тиждень отримали понад 110 одиниць військової техніки *(МО)*

Наполягаємо на безумовному звільненні всіх заручників

Президент Петро Порошенко, Перший заступник Голови Верховної Ради, уповноважена глави держави з врегулювання конфлікту на сході Ірина Геращенко** (на знімку в центрі) **у четвер зустрілися з родинами українців, що перебувають у полоні проросійських бойовиків. Участь у зустрічі взяли також народні депутати Ірина Луценко, Оксана Білозір, Голова СБУ Василь Грицак та представники Об'єднаного центру звільнення заручників.

Під час зустрічі Президент Петро Порошенко поінформував мам і дружин заручників про перебіг переговорного процесу в питанні звільнення полонених. Глава держави наголосив, що для української сторони цей пункт Мінських угод, так само як і безпекове питання, є пріоритетними. «Україна наполягає на безумовному звільненні всіх заручників, яких утримують як на окупованій території, так і в Російській Федерації», — сказав він і додав, що порушує це питання на всіх міжнародних зустрічах.

За словами Президента, ця зустріч готувалась давно і для нього дуже важливо надати конкретну інформацію щодо долі заручників. Він назвав надзвичайно важливим той факт, що сьогодні можна говорити про підтвердження інформації щодо 45 заручників. «А це означає, що ми будемо боротися за їх якнайшвидше звільнення. Це дасть можливість нам потроїти зусилля для того, щоб якнайшвидше були позитивні новини», — сказав Президент.

Глава держави підкреслив, що питання звільнення українців із полону є для нього пріоритетним і його уповноважені займаються цим 24 години на добу та постійно доповідають про будь-які зміни у цьому процесі.

За його словами, з початку війни вже знайдено і звільнено 3080 заручників. На сьогодні в полоні перебувають 107 цивільних і військових громадян України, і потрібно докласти всіх зусиль для їх звільнення.

Президент подякував матерям та дружинам за їх мужність, мудрість та витримку і зазначив, що для нього, як глави держави, дуже важлива їх позиція і підтримка своїх чоловіків. Петро Порошенко підкреслив, що важливо тримати спільну лінію в питанні звільнення всіх українських полонених.

За словами Ірини Геращенко, під час зустрічі відбулася емоційно непроста, виснажлива, важлива і чесна розмова. «Були сльози. Відчай. Але головне — була і залишається віра і надія. Дякую мамам і дружинам за їх багатотерпіння. Їм, правда, дуже і дуже важко, бо в декого чоловіки в полоні вже майже два роки, а на руках малі діти, хворі батьки, маса соціальних і побутових проблем. Але треба бути чесними і відповідальними навіть у таких важких розмовах і говорити тільки правду», — написала вона на своїй сторінці у Фейсбуці.

ДОСЛІВНО

Перший заступник Голови Верховної Ради Ірина Геращенко:

«Ми робимо все, щоб розблокувати процес звільнення. Саме в цьому питанні ми готові до найбільших компромісів... Аби тільки інша сторона була до них готова. Ми апелюємо до світу тиснути в цім питанні на Москву — всі заручники мають бути звільнені негайно».

Важливо, зауважила Перший заступник глави парламенту, що вперше за два роки до бранців було допущено міжнародну місію, представники ООН побачили заручників. Проте, наголосила парламентарій, відповідь на запитання: коли хлопців звільнять — знаходиться в Москві, бо там приймають ці рішення.

За її словами, учора заступник глави адміністрації Президента Костянтин Єлісєєв передав списки 45 бранців у Берліні радникам Меркель та Олланда, аби керівники Німеччини і Франції порушили питання їх звільнення на найвищому рівні. «Ми ще раз апелюємо до світу вимагати допуску Червоного Хреста на окуповані території, адже мандат і досвід цієї організації сприятиме пошуку зниклих, звільненню заручників. Ми дуже відверто розповіли про всі наші зусилля щодо звільнення. Президент підкреслив, що жодне звільнення не відбулося без участі СБУ, і відзначив важливість роботи мінської гуманітарної групи. Хоч, якщо чесно, сьогодні жодне звільнення не відбувається без домовленостей на найвищому рівні, й Президент використовує всі можливості, аби звільняти хлопців», — зауважила обраниця.

Водночас вона повідомила, що 26 серпня і 7 вересня в Мінську говоритимуть про залучення Червоного Хреста до пошуку і звільнення заручників. Треба, врешті-решт, вирішити це питання, наголосила вона.

У свою чергу рідні полонених звернулися до Президента з проханням зробити все можливе для прискорення процесу звільнення українців. «Найбільш складне питання: «Коли звільнять?». Хочу попросити вас зробити все можливе і неможливе — я розумію, що ви робите. Але хочеться ще раз звернутися, щоб якомога скоріше наші близькі були вдома», — зазначила дружина полоненого військового Наталя Бесараб.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Перемога потрібна як повітря

Президент Петро Порошенко вчора здійснив робочий візит до Харкова. Глава держави взяв участь у відкритті нової станції метро із символічною назвою «Перемога». Ця подія приурочена до Дня міста, який відзначатимуть 23 серпня.

«Дуже важливо, що сьогоднішні свята поєднують незалежність і перемогу. І перемогу ми нині розглядаємо не лише як здобуток у Другій світовій війні, а й перемогу, яка як повітря потрібна Україні. Визволення України від агресора і війни, встановлення миру. А ще більш важливо те, що під час війни ми, українці, зібрали в собі сили і можливості відновлювати економіку, запускати нові заводи і фабрики», — сказав П. Порошенко.

Глава держави зауважив також, що добудова метро стала можливою завдяки «запуску реальної програми децентралізації»: «Бюджетна децентралізація вже відбулася, і ми за два роки вдвічі збільшили місцевий бюджет. Ніколи не було такого, в тому числі на Харківщині, щоби бюджет розвитку значно перевищував два мільярди гривень — і щоб ці кошти були в розпорядженні територіальних громад».

За словами Президента, це позначилося не тільки на метро: «10 років харків'яни чекали, коли буде запущено Органну залу обласної філармонії... І сьогодні, думаю, що матиму велику насолоду послухати музику в новому Органному залі й запросити харків'ян, киян, одеситів, львів'ян та іноземних туристів для того, щоб вони почули, можливо, найкращий органний зал у Європі».

Водночас він зауважив, що будівництво метро в Харкові має бути продовжено, а для того, щоб активізувати цей процес, потрібно працювати з міжнародними фінансовими інституціями.

Торкнувшись теми міжнародної співпраці, Президент висловив упевненість, що найближчим часом наша країна отримає безвізовий режим і фінансову допомогу від ЄС. «Лічені тижні залишились до того, коли відкриє безвізові двері об'єднана Європа для України. Переконаний, найближчим часом ми матимемо потужну фінансову подушку для реформ у вигляді траншу Євросоюзу. І я впевнений в тому, що і перемога буде за нами, за об'єднаною сильною Україною», — сказав Петро Порошенко.

До Дня Незалежності

Ми — гордість твоя!

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Відкриття виставки відбулося вчора. Десять патріотичних композицій від усіх районів столиці сплелися у квітучу картину нашої гордості. Інсталяції присвячені видатним українцям, які своїми досягненнями та творчими здобутками прославили Україну. Серед них О. Довженко, М. Лисенко, М. Приймаченко, М. Амосов, Л. Костенко, С. Корольов, Є. Патон та інші. Композиції виконані з майже 300 тисяч квітів, серед яких бегонії, альтернантери, колеуси, цинерарії тощо, загальною площею понад 2 000 кв. м. Доповнюють інсталяції 3-D конструкції заввишки до 4 метрів. Організатори обіцяють, що найбільше дивує дизайнерське розкриття кожної особистості, яким присвячені композиції.

Виставка квітів «Гордість твоя, Україно» триватиме з 19 серпня по 18 вересня. Протягом цього періоду щосуботи у зеленому кінотеатрі просто неба, що на Співочому полі, транслюватимуть документальні фільми про талановитих українців.

Виставки квітів на Співочому полі є традиційним святковим дійством, які протягом 61 року милують око киян та гостей столиці. Всі композиції виконуються за авторським макетом дизайнерів районних КП УЗН та втілюються у життя сотнями зеленбудівців, які вкладають у них душу та любов до рідного міста. Це підтверджує єдність та завзятість усього Комунального об'єднання на шляху до створення комфортного та квітучого паркового простору столиці України, повідомили організатори.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

«Немає більшої ганьби, ніж вибрати неволю»

Копії аутентичних документів, подарованих людьми, котрі творили молоду державу, представили на виставці з нагоди Дня Незалежності України в обласному державному архіві Херсона. Зокрема, відвідувачі побачили рішення сесії обласної ради, яким затверджувався новітній герб та гімн краю, а також про лауреатство першого і єдиного на Херсонщині володаря Національної премії імені Тараса Шевченка у галузі літератури 2006 року Анатолія Кичинського (на знімку).

Тонкий лірик, знаний поет-пісняр, чиї вірші знають українські громади в усьому світі, також прийшов на виставку. Подивившись на газетні вирізки про свій тріумф, Анатолій Іванович лише скрушно зітхнув, нервово посміхнувся, і в бліц-інтерв'ю для «Голосу України» промовив: «Такої злості і такого, який я відчуваю зараз у зв'язку з тим, що відбувається в нашій державі, я не відчував ніколи за всі роки української незалежності. Так на душу давить, що навіть не пишеться».

Втім, серед експонатів виставки знайшлося і гасло, яке має надихати справжніх патріотів сьогодні. Листівка від 1991 року, які перед референдумом за незалежність тоді розповсюджували активісти руху, складається лише з однієї фрази. Але її треба було б «освіжити» у пам'яті всім, хто сьогодні готовий Путіну п'яти лизати: «Немає більшої ганьби, ніж вибрати неволю».

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Фото автора.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Аграріям потрібно повернути пільги

Аграріям більше не під силу утримувати соціальну інфраструктуру села. Про це заявив народний депутат України, голова Житомирської обласної організації Опозиційного блоку Юрій Павленко (на знімку).

За його словами, досі зберігається старий підхід: відповідальність за соціальний розвиток села продовжують покладати на правонаступників колгоспів — аграрні компанії і фермерів, які мають ремонтувати дороги, школи, дитсадки і т. д. Політик переконаний, що підхід «село на утриманні колгоспу-мільйонера» себе вже вичерпав. Про це свідчить те, що за роки незалежності з карти України зникло 457 сіл. Якщо держава хоче на чомусь заощадити, вона починає із села. Політик піддав критиці практику закриття шкіл, амбулаторій, будинків культури. Він нагадав, що за минулий рік найбільше загальноосвітніх закладів скорочено в Житомирській, Чернігівській і Волинській областях. У сільській місцевості — одні з найнижчих заробітків. Молодь тікає із села, бо не бачить перспектив. Там часто взагалі немає роботи. Юрій Павленко налаштований категорично: якщо держава не поверне аграріям пільги, яких вони були позбавлені останнім часом, українському селу не вижити.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Проблеми бізнесу мають боліти фіскалам так само, як підприємцям

Більше грошей у казні стане тоді, коли налагодимо по-справжньому партнерські стосунки між бізнесом і органами фіскальної служби. Таку думку висловив народний депутат України Петро Юрчишин (на знімку) під час зустрічі з підприємцями курортного міста Хмільник, яку він провів спільно з керівником управління Державної фіскальної служби у Вінницькій області Русланом Осмоловським.

— Проблеми бізнесу мають боліти фіскалам так само, як вони болять підприємцям, — наголосив народний депутат. — Тільки партнерські стосунки можуть забезпечити збільшення надходжень коштів у казну, як місцеву, так і державну. До того ж таке збільшення може бути істотним.

Петро Юрчишин, який до обрання депутатом багато років займався підприємницькою діяльністю, тому добре обізнаний з усіма, як він висловився, підводними каменями в питаннях організації роботи і стягування податків із підприємців, відверто говорив про них керівнику обласної фіскальної служби. Їх вирішення сприятиме поліпшенню податкового клімату, а отже, забезпечить більше надходжень коштів до бюджету. Депутат зауважив, що керівник фіскальної служби уважно поставився до внесених пропозицій. Переконаний, що їх буде взято до уваги під час роботи над внесенням змін до Податкового кодексу.

— Наше завдання — вибудувати партнерські стосунки між бізнесом і фіскальними органами, бо від цього залежить благополуччя країни, — наголосив Петро Юрчишин.

Керівник фіскальної служби Вінниччини Руслан Осмоловський переконаний, що такі конструктивні спілкування дадуть змогу значно оперативніше та ефективніше розв'язати наболілі проблеми або врегулювати певні неузгодженості в законодавстві, сформулювавши та відправивши до Державної фіскальної служби України відповідні пропозиції. Він також зазначив, що постійно проводить зустрічі з підприємцями на місцях. Така форма роботи дає можливість особисто дізнаватися про наболілі проблеми підприємців і оперативно вживати заходів до їх розв'язання.

Віктор СКРИПНИК.

Без габаритно–вагового контролю шляхи будуть зруйновані

Народний депутат, голова фракції «Народний фронт» Максим Бурбак (на знімку), міністр інфраструктури Володимир Омелян та Чернівецький міський голова Олексій Каспрук проінспектували роботу габаритно-вагового комплексу на трасі «Стрий—Івано-Франківськ—Чернівці».

«Сьогодні на дорогах України працює 24 ГВК (габаритно-ваговий комплекс), сподіваюся, наступного року їх буде понад сто. Ми покажемо абсолютно інший результат роботи, і всі перевезення вантажів українськими автошляхами відбуватимуться згідно з чинним законодавством», — наголосив Володимир Омелян.

У цьому питанні, зауважив він, міністерству вкрай важлива продуктивна співпраця з парламентом: «Сподіваюся, що цьогоріч ми поставимо крапку в законодавчій епопеї й ухвалимо ті закони, які будуть чітко регламентувати вагові параметри, штрафні санкції, а також посилять відповідальність за порушення вагових норм на українських автошляхах».

У свою чергу М. Бурбак висловив сподівання, що восени Верховна Рада ухвалить законопроекти, розроблені членами «Народного фронту» спільно з Мінінфраструктури.

«Можемо будувати багато доріг, можемо робити капітальні ремонти, виділяти на це мільярди гривень, але якщо не буде контролю за вагою на дорогах, то їх нищитимуть. Це показала і Миколаївська область, така сама ситуація і в Чернівецькій області», — сказав він і додав: «Маємо зробити все, щоб побороти в парламенті лобі руйнівників наших доріг».

Народний депутат та міністр відвідали також міжнародний аеропорт Чернівців, в якому нині відбувається реконструкція.

За словами В. Омеляна, цього року відновила свою роботу низка регіональних аеропортів, і це — хороший і важливий знак. Нині головне — максимально підтримати цей тренд і допомогти регіональним аеропортам стати на ноги. З огляду на це, міністр сподівається, що рішенням уряду буде створено Агентство інфраструктурних проектів. Його першим завданням, на його думку, має бути відновлення злітно-посадкових смуг у низці аеропортів, зокрема і в чернівецькому.

Цього ж дня учасники інспекції відвідали Чернівецький університет, де відбувалися українсько-румунсько-молдавські консультації з питань розбудови пунктів пропуску і придорожньої інфраструктури.

ЦИФРА

Протягом трьох місяців роботи «Укртрансбезпеки» на дорогах країни нараховано штрафів та плати за проїзд на суму понад 25 мільйонів гривень.

Підтримати вітчизняного сільгоспвиробника, обмежити імпорт продуктів харчування

Для українців серпень завжди був святковим місяцем. Збір хорошого врожаю супроводжувався піснями, танцями, усмішками. Сьогодні ж селяни збирають вирощене і плачуть — унаслідок політики влади збіжжя коштує копійки.

У вітчизняних магазинах українських продуктів днем з вогнем не знайти. Натомість єгипетська картопля, турецькі помідори, китайська гречка, аргентинське м'ясо. Так само не виправдала наші сподівання Угода про зону вільної торгівлі з Євросоюзом, адже квоти на безмитний продаж нашої продукції на європейські ринки — мізерні і принизливі для України.

Тому недостатньо просто поліпшити кредитні та податкові умови для українських сільгоспвиробників, хоча влада і цього не робить. Ми вимагаємо зробити радикальний крок для підтримки національного сільгоспвиробника — і обмежити імпорт продуктів харчування, які ми самі вирощуємо.

Кожна продана в Україні імпортна картоплина чи цибулина — це вкрадені робочі місця і доходи в українських селян. Цю ганебну антидержавну політику маємо негайно припиняти, якщо хочемо бути сильними, економічно розвинутими і конкурентоспроможними у глобальному світі.

Олег ЛЯШКО,
лідер Радикальної партії.

На знімку: Олег Ляшко разом із селянами взяв участь у зборі врожаю зернових у селі Максим Козелецького району, що на Чернігівщині.

Фото прес-служби депутата.

У НОМЕР

Працюють над проектом щодо реформування Державної служби зайнятості

У **Комітеті Верховної Ради з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення** розпочато роботу з підготовки проекту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Державної служби зайнятості».

Склад робочої групи затверджено її головою, народним депутатом України — головою підкомітету з питань регулювання трудових відносин та зайнятості населення Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Олександром Дроздиком.

До складу робочої групи увійшли представники міністерств соціальної політики, фінансів, економічного розвитку й торгівлі, юстиції, а також всеукраїнських об'єднань профспілок і організацій роботодавців.

Варто нагадати, що робочу групу створено на підставі рішення комітету від 13 липня 2016 року, ухваленого за результатами проведених слухань: «Мета та шляхи реформування Державної служби зайнятості».

За повідомленням інформаційного управління апарату Верховної Ради України.

У селян пробудилась ініціатива

Сільськогосподарський кооператив «Обрій» із села Черепин Корсунь-Шевченківського району вдруге взяв участь у проекті Євросоюзу та Програмі розвитку ООН «Місцевий розвиток спрямований на громаду».

За підтримки міжнародних фундацій члени кооперативу придбали картоплесаджалку і копалку, граблі-ворошилки, обприскувач, розкидач міндобрив, сівалку.

Під час першого етапу участі у проекті селяни поповнили парк своєї сільгосптехіки потужним трактором.

Як повідомив керівник кооперативу Анатолій Строкаль, загальний бюджет допомоги від проекту ЄС та ООН становить 35 тисяч доларів. Це 80 відсотків від суми, витраченої на придбання необхідної техніки та інвентарю. Двадцять відсотків коштів надійшло від обласного, районного, місцевого бюджетів, а також від членів кооперативу.

Ліна ЛЕБЕДЕНКО.
Черкаська область.

Невдовзі запровадять інститут військового духовенства

Про це під час брифінгу у прес-центрі Міністерства оборони повідомив заступник директора — начальник відділу Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міноборони Олександр Щербінін.

«Ухвалено низку спільних важливих рішень щодо формату і перспектив військово-релігійних відносин, окреслено їх кінцеву мету — поетапне запровадження у Збройних Силах України інституту військового духовенства (капеланства)», — повідомив він.

О. Щербінін нагадав також, що в липні 2014 року уряд ухвалив рішення про запровадження служби військового духовенства у Збройних Силах, Національній гвардії та Державній прикордонній службі. На виконання цього рішення видано наказ Міноборони від 27 січня 2015 року № 40 «Про затвердження Положення про службу військового духовенства (капеланську службу) у Збройних Силах України». До того ж за поданням ради у справах душпастирської опіки при Міноборони затверджено Концепцію душпастирської опіки у Збройних Силах України, яка є перехідним документом від нештатної душпастирської опіки до повноцінного інституту військового духовенства.

Якщо не буде контролю за вагою на дорогах, то їх нищитимуть

Крах СРСР: історична закономірність чи некомпетентне лідерство

Присвячую батькові Михайлу Климовичу, який увесь час тяжко працював, а тепер таким, як він, сказали, що вони неправильно жили.

«Люди, яким доводиться бачитися, але немає про що говорити, мимоволі говорять про політику та погоду, щоб не дивитися мовчки у вічі один одному» (В. Ключевський).

Життєвість цієї тези підтверджує наше сьогодення. Доповненням до неї може слугувати лише те, що будь-які зустрічі і спілкування, навіть у родинному колі, нерідко перериваються різкими суперечками і конфліктами.

Інакше й бути не може у надмір політизованому суспільстві, при спекулятивно-сезонному ставленні до поточного, не кажучи вже про події і факти історичного виміру.

***

Хто контролює минуле, той програмує майбутнє. Наскільки цей професорський афоризм дисонує в українських реаліях, свідчить ставлення до історії загалом, яка постійно травмується політиками, та до заявленої проблеми зокрема.

Сьогодні вітчизняна історія в її довільній інтерпретації стає особливо відчутним інструментом політики і вкотре позбавляється привілею бути позапартійною. Тон намагаються задавати такі собі «послушники правди», для яких історія складається не з фактів, а власних бачень, уподобань, пристрастей та міркувань. У свою чергу вони активно просуваються на офіційний рівень і підпираються державним статусом. Фактично закладаються підвалини для більшовизму навиворіт. Варто лише подивитися на нові «напрацювання» до шкільних програм з історії та їх авторів. Зауважу, що академічне співтовариство обійшли навіть у питаннях експертизи. Як і багато в чому іншому. Окрема тема — законодавчі виверти на історичну тематику.

Зрозуміло, що «свіжі люди» — опоненти цієї об'єктивної констатації зараховують себе до тих, хто чує як трава росте. І за необхідності готові підпертися думкою А. Ейнштейна, що кожна нова епоха озброює новими очима. Але їх ще потрібно мати.

З минулого ми так нічого не навчилися. А продовжуємо в ньому жити і керуватися завуженим уявленням про нього. Проклинаємо попередню практику, але не можемо від неї відірватися. Як тут не згадати головного героя роману «1984» Джорджа Оруелла, який повинен був вилучати будь-які згадування людей, що впали в немилість правлячої партії, приховувати зміни в політиці режиму та підміняти попередні прогнози таким чином, щоб вони співвідносилися з реальністю.

Потрібно констатувати: сьогодні історія надто незручна для всіх учасників політичного процесу. Хоча б тому, що часто спростовує конструкції протилежних сторін. Вона для них не стільки наука — скільки інструмент та зброя: від оборонної до наступальної.

Що говорити про історію. Почитайте біографії чи автобіографії знакових або просто відомих людей. В них намагання подати все благопристойно у відповідності до обстановки. Вони — віддзеркалення епохи і мимовільного відсікання правди. А ми ще дивуємося руйнуванням пам'ятників культури чи нехлюйському ставленню до нашої минувшини, маніпулюванню реальними історичними фактами на догоду моменту й політичній кон'юнктурі.

В українській історії й досі все ще змінюються не ролі, а виконавці ролей. Але завжди є чужі й наші, зрадники і герої. Причому кожен період має природний і навіть пристойний вигляд у плані його пристосування до поточного моменту та рефлексії на радянське минуле. І має своїх глашатаїв «правди». Як наслідок, дуже часто дискусії з інтерпретації подій та фактів збиваються на обстоювання та нав'язування свого світосприйняття й емоційних прив'язок. При тому мало переймаємося тим, чому це відбулося, а зосереджуємося на «обґрунтуванні» того, як було все «насправді».

На практиці це часто-густо виливається у призначення героїв за «велінням» часу, в череду констатацій жертв і втрат. Останнє особливо проглядається, бо, схоже, ідеологія і естетика страждань, приправлена вірусом патріотизму, складають основу, на якій суспільству пропонують торувати нову дорогу. Такий акцент на трагічний досвід вже виступає способом українського самовідтворення. І що показово — його розуміють, на нього відгукуються. У підсумку він стає, власне, майже нашим життям.

Упевненість в можливості й допустимості швидких оцінок на основі особистісних уподобань, як правило, йде від незнань та обертається ярликами. Відтак, і окрім усього іншого, формується залежність від того, що заперечується.

За такого підходу, як констатують науковці, ще гостріше відчувається фундаментальна нестача історії, процес витискування в тінь об'єктивних дослідників.

Скажімо, спроби конструювати «гарну пам'ять» при «поганій історії» радянського періоду приводять до символічного глухого кута — заперечення навіть позитивного досвіду. За вибіркової санації історії не складається зрозумілий історичний наратив про недалеке минуле, який міг би стати основою соціальної солідарності, звуження поля політичних і соціальних розмежувань.

Можливо, через це Шимон Перес в одній з лекцій перед молоддю застерігав: «Не намагайтесь вирішувати проблеми минулого, я не знаю, чи можливо це взагалі. Минуле взагалі не відіграє жодної ролі. Просто вивчіть його, щоб ви не повторювали своїх помилок. У минулому немає ні майбутнього, ні надії».

***

Дослідникам ще належить зайнятися систематизацією характерних особливостей XX століття і, безумовно, серед них вони приділятимуть центральну увагу долі Радянського Союзу. Тим більше, що, за їх же оцінками, тут, із розпадом СРСР, склалася незвична ситуація: історія, як і після революції 1917 року, знову згорнулася. Як зауважує професор Принстонського університету С. Ушаков, «минуле виявилось раптом неістотним. І в матеріальному сенсі, і в соціальному. Воно стало «совком». Воно не могло ані допомогти спрогнозувати майбутнє, ані вибудувати життя в сьогоденні».

СРСР було демонтовано швидко і якось буденно несподівано (в 1917 році для повалення самодержавства вистачило тижня, у 1991 році влада розвалилася за півтора дні). Згадаймо, що ще 1 серпня 1991 року в стінах тодішньої Верховної Ради УРСР 41-й президент США Буш-старший застерігав проти «самогубного націоналізму» і запевняв, що «угода «дев'ять плюс один» вселяє надію на те, що республіки поєднуватимуть велику автономію з активнішою добровільною взаємодією — політичною, соціальною, культурною й економічною — замість того, щоб ступати на безнадійний шлях ізоляції». Принагідно наведу для аналогії взагалі маловідомий факт, який подає В. Фалін в роботі «Второй фронт. Антигитлеровская коалиция»: до 1923 року США офіційно дотримувались принципу «цілісності території російського народу» і на цій основі не визнавали самостійності Литви, Латвії та Естонії як утворень, відторгнутих від Росії кайзерівською Німеччиною. Як згодом не визнавали повернення цих країн до орбіти Кремля.

Ось вам приклад наступності в політиці та свідчення чи то рівня розуміння процесів, чи прагнення мати справу зі звичним і контрольованим. Адже на той час США вичавили з М. Горбачова все, що вважали за необхідне, а сам він виступав в ролі прохача від голодної країни, яка перетворилась в абсолютно зручну аморфну територію.

Слід зазначити, що Україна в очах західних політиків взагалі не розглядалася як щось потенційно самостійне. Тоді і навіть зараз. Красномовне підтвердження тези: Жак Ширак, за словами Джорджа Буша, на одній із нарад переконував: «Україна — частина Росії».

Ба більше, західний світ свого часу розглядав українські території як засіб умиротворення Німеччини. Так, в ході передвоєнних переговорів Англія подавала сигнал, що могла б дозволити Німеччині впритул зайнятися «освоєнням» України і таким чином надовго загрузнути на Сході. Тим більше, що Гітлер неодноразово заявляв: «Мені потрібна Україна, щоб нас ніхто, як минулої війни, не морив голодом».

Схоже, що зараз Україна своєрідно потрібна західним демократіям. Переважно з міркувань стримування Росії та недопущення відновлення щось на зразок СРСР. Та й її очільники в чомусь нагадують М. Горбачова, зокрема і в тому, що їм затишніше почуватися за кордоном, коли не потрібно відповідати на незручні запитання своїх співвітчизників.

Додаймо до цього очевидне: процес «розлучення» республік відбувся зовні безболісно. Переважним чином через те, що за формально федеративного устрою Союзу вони мали, хай і декоративно, структури влади, чим спритно скористалися її місцеві керівники. Та й адміністративні кордони між республіками були більш-менш визначені. Незважаючи на увесь волюнтаризм при їх формуванні, що в останні союзівські роки почало дедалі більше давати про себе знати.

Для довідки: заселені та освоєні українцями землі становили майже 900 тис. кв. км. Відтак, є підстави стверджувати, що українське етнічне зарубіжжя становить близько 300 тис. кв. км.

Такі обставини наклали свій відбиток на осмислення краху Союзу. На першому етапі оцінки цієї приголомшуючої події лежали швидше в емоційній площині — від тверджень про справдження віковічних прагнень народів до свободи і самостійності до застережень, що це катастрофа і вона матиме відповідні тривалі наслідки для пострадянського простору та всього світу.

Останнє твердження набуло нового посиленого звучання після фактичного провалу проекту «Співдружність Незалежних Держав», в якому, зрозуміло, домінувала Росія. А також з огляду на те, що більшість з республік, на які раптово впав суверенітет, намагаються сховатися від геополітичної відповідальності під «дахом» інших «гегемонів», здебільшого не РФ. Цьому, звісно, є й пояснення: пострадянські народи (разом зі своїми елітами та контрелітами) звикли та призвичаїлися жити в атмосфері, коли порядок визначають «великі». І одразу просто не можуть уявити, що його вони можуть самі планувати. У тому числі й доктрину державного суверенітету. З усіма ризиками й загрозами на цьому надзвичайно складному шляху. Адже усі новоутворення неминуче переживають період хаосу й невизначеності, ламання старого й болісного прищеплення нового.

Поза сумнівом, СРСР був явищем цивілізаційного масштабу. Тому переміщення його частин в інші цивілізаційні ніші виявилось неймовірно болісною і складною справою. Особливо у питаннях зовнішньої політики та зовнішнього сприйняття, що, в свою чергу, не створювало належної «доданої вартості» для внутрішніх перетворень.

На зміну емоційному етапу оцінок, хоча їх емоційний рівень все залишається досить високим, прийшли серйозні дослідження та масив публікацій, у тому числі зарубіжних авторів, з викладом фактів, аналізом процесів, навіть зі скрупульозною їх хронологізацією, особливо в частині серпневих і наступних подій 1991 року. Загострена увага приділяється тому, як безпосередньо відбувався демонтаж Союзу. У тому числі внаслідок параду суверенітетів республік, багато в чому спровокованих своєрідним російським сепаратизмом. І, звичайно ж, внаслідок дивного серпневого путчу. Слід зазначити, що деякі роботи породжують більше питань, ніж містять переконливі відповіді.

З'явилася величезна кількість мемуарної літератури авторства тогочасних головних діючих осіб та їх оточення. Спробували себе в цьому жанрі й українські політики. Утім, не завжди солідно й вдало. Воно й зрозуміло: мемуари здебільшого пишуться для власного звеличення та виправдовування перед історією. Приклад в цьому подає М. Горбачов. Не відстали від нього творці акта в Біловезькій пущі, яким констатували смерть СРСР. Дається взнаки й провінційність тогочасних діячів з їх своєрідною позицією в ті дні — не прогадати.

Взагалі до мемуарів (можливо, до багатьох з них) добре пасує думка письменника В. Войновича: «Більшість людей має слабкі уявлення про свою анатомію. А тим більше про свої фізичні, розумові та душевні можливості. Думка людини про саму себе — це всього лише одна із думок. Вона буває інколи настільки необ'єктивною, що може бути прирівняна до лжесвідчення».

Сьогодні наявні достатня науково-джерельна і публіцистична бази, різноманітні свідчення, щоб, як кажуть, копнути глибше, на повний заступ і вивернути глибинні пласти причин розпаду Радянського Союзу. До того ж подія за 25 років вже «відстоялася» і дозволяє відповісти на низку запитань. Зокрема: чи є його крах запізнілою помстою за жовтневий переворот, жахіття громадянської війни, терору та репресій, а чи знову ж таки запізнілою помстою Гітлера, перемога над яким далася закритичним перенапруженням сил народу? Чи це результат і підсумок холодної війни, у якій Москва наперед прирекла країну на поразку? Чи взагалі це результат віковічних мрій про незалежність, як про це прийнято було стверджувати на початку, чи просто об'єктивно задана закономірність, момент вияву якої залежав від поведінки державних діячів?

***

Професор В. Іноземцев в статті «Операция вынуждалась розтином» стверджує, що фундаментальною причиною невдачі радянського експерименту стала «суперечність між вичерпаністю його економічного ресурсу та універсальним характером комуністичної ідеї». Поділяючи цей безперечно ключовий висновок, спробую розшифрувати й доповнити його низкою тез. Не претендуючи, звісно, на їх вичерпність та повноту.

Перша і головна: сходження з арени Радянського Союзу є свідченням продовження світової тенденції до демонтажу того, що асоціюється з «імперіями». Не важливо, якими, включаючи ЄС. Людство еволюціонує до національних і навіть малоформатних держав, що, окрім усього іншого, є відповіддю на загрози й хаос, які не в останню чергу пов'язують з глобалізацією. Взагалі вчені порівнюють нинішню ситуацію з епохою перед укладенням Вестфальського миру (професор Марчин Круль).

Дехто взагалі береться пояснювати такий погляд на проблему дуже просто: державні утворення приречені на загибель, якщо онуки не поділяють і не сповідують ідеології (поглядів, установок) своїх дідів. У цьому також щось є для пояснення долі Союзу — у вікових вимірах все сходиться.

Теза друга: СРСР був запрограмований і загострений на комуністичну доктрину та її схолатизовану практику — в економіці, політиці, управлінні, повсякденному житті, ставленні до світу.

В економіці — це державна власність, ультрацентралізація, планове господарство і неекономічне примушення. Їх вистачило лише на індустріальний етап розвитку. Тобто до середини 60-х — початку 70-х років XX століття, коли Радянський Союз зумів домогтися реальних досягнень. Перейти на новий, інформаційний рівень з такими базовими принципами він вже не міг за визначенням. Ні перейти, ні пристосуватися. Саме через це спроби економічних перетворень, а вони робилися неодноразово, незабаром припинялися, оскільки входили в конфлікт із запрограмованою системою, загрожували її існуванню. Союз міг існувати лише за умови однотипності власності і влади. Відповідно почалося його тотальне відставання від цивілізованого світу та у змаганні двох систем.

Третя — політична система цього колосального утворення базувалася на ідеологічній і управлінській монополії на чолі з КПРС, яку в свою чергу легітимізувала шоста стаття Конституції СРСР. Утримувати залізним обручем таку величезну і різнорідну країну, народи з різними культурами й світоглядами, рівнями розвитку, феодальні і напівфеодальні радянські периферії можна було лише за умов жорсткого режиму, який освячувала однопартійна система. Наприкінці 1980-х років при владі знаходилась вже третя хвиля номенклатури, яка прийшла після відставки Хрущова і була орієнтована на закручування гайок, без будь-яких навичок дискутувати і переконувати, вести політичну полеміку.

Сталін перетворив марксистську теорію в бездушну схоластику, а партію — в безлику масу при своєрідному рицарському ордені. Беззаконня і репресії Сталіна забрали життя втричі чи навіть вп'ятеро більше комуністів, ніж їх знищили нацисти. Про мільйони рядових громадян вже й нічого говорити.

Багато хто із зарубіжних політиків та експертів розраховували, що після смерті Сталіна радянські сателіти повстануть, що буде двірцевий переворот, що режим впаде, а натовпи будуть руйнувати пам'ятники й штурмувати Кремль. Інші натомість прогнозували, що наступники будуть ще гіршими, а відтак за жодних обставин не можна скорочувати воєнні бюджети країн Заходу.

Кремль тоді зробив спробу дещо відійти від сталінської політики. У квітні 1953 року були звільнені заарештовані лікарі, оголошено про повернення з ГУЛАГу засуджених, вийшли рішення щодо політики відносно прибалтійських республік і Західної України. У міжнародному плані запропоновано зустріч між Дуайтом Ейзенхауером та Георгієм Маленковим, надіслано сигнал китайцям про готовність завершити корейську війну і т. п.

Проте, як підкреслила нобелівський лауреат Світлана Алексієвич, тоді режим не змінив свою ідеологію, а просто дещо її скоригував. Але і ця відлига тривала недовго і слугувала «випусканню пари». Події в Східній Німеччині 1953 року, Угорщині 1956-го та особливо в Чехословаччині 1968 року в поєднанні з проростанням внутрішнього вільнодумства обернулися тим, що «мороз вдарив з Кремля». Змінилися лише форми, а не зміст репресивної держави.

Четверта теза: дослідники, особливо в останній період, приділяють посилену увагу вивченню суспільств з різними рівнями довіри, що є неодмінною передумовою їх існування. Тих, кого цікавить тема, можу відіслати, наприклад, до роботи Джеффрі Хоскинга «Історія довіри» (2014 рік).

Очевидно, що в основі будь-якої влади повинна лежати довіра до неї з боку народу, а також солідарність в суспільному середовищі. Брак такої довіри, як правило, компенсується жорстокістю режиму, особливо якщо для більшості населення його ідеологія видається непереконливою, а частина людей її взагалі не сприймає.

Романтизм та ілюзії щодо прекрасних, але утопічних комуністичних гасел, серед них — «кожному по потребах» — швидко вивітрилися, позаяк не мали нічого спільного з практикою радянського буття. Відтак, серед радянського народу домінувала демонстрація штучної довіри, довіри з необхідності, довіри зі страху.

ПОЛІТИКА

Власне, існування Союзу підтвердило стару тоталітарну практику -культивувати «образ ворога», утримувати покору за рахунок виявлення і знищення ворогів. Її застосування — спосіб утримувати суспільну підтримку. Підтримку зі страху.

Пізній СРСР — це широке і дике поле недовіри, а по мірі зживання страху вона ставала демонстративно руйнівною. Дуже багато для цього попрацювали з другої половини 80-х рр. ЗМІ та дедалі більша відкритість суспільства.

І особливе в цьому ряду — відсутність свободи, підпорядкування особистого суспільному, переслідування вільнодумства, шаблонізація і стандартизація поведінки людей, суспільних груп, всього суспільства.

Виявилось, що і Горбачов не розуміє своїх громадян. Він не давав собі звіт, що люди стомилися від облудливих гасел та політиків, які обіцяють на заміну комуністичного вже демократичний рай, а насправді ведуть до ще більших економічних проблем та національного приниження. Побіжно зазначу, що трагічна невмілість та облудливість Кремля у питанні адекватного реагування на аварію на ЧАЕС остаточно добила рештки довіри українського народу до його політики.

П'ята. Однією із складових конструкції Союзу РСР була ідея пасіонарності російського народу як союзоутворюючої нації — спочатку у плані роздмухування світової революційної пожежі, а з повоєнного періоду — стимулювання й підтримки СРСР народно-демократичних режимів і національно-визвольних рухів. На практиці все фактично зводилося до утримування численних держав-клієнтів, що вимагало колосальних економічних, воєнних і дипломатичних ресурсів. Тоді як Радянський Союз не міг забезпечити першочергових потреб своїх громадян.

Щоб уявити, що надірвало і остаточно посадило потенційно багату і самодостатню країну, варто лише погортати монографію Р. Піхоя «Радянський Союз: історія влади. 1945—1991», в якій міститься вражаюча картина того, що і в яких обсягах направлялося на підтримку союзників. На відміну від США, які оточили себе справді партнерами, а вони в свою чергу доповнювали їх у вирішенні геополітичних завдань, СРСР набрав утриманців, що лише посилили його вразливість. Особливо з падінням цін на нафту, спробами повернути в «правильне» річище Польщу та утвердити соціалістичні засади в феодальному Афганістані.

Зазначу, що в цьому плані експерти останнім часом почали порівнювати радянську імперію з ЄС. Ідеться про те, що платникам податків з більшості розвинених європейських країн доводиться платити, щоб їх все більш численні брати-європейці у значно менш розвинених країнах Східної Європи, які не так давно звільнилися від комуністичного ладу, також могли відчути переваги європейської утопії. Точно так же радянські громадяни платили до цього за привілей жити при комунізмі й за забезпечення «соціалістичної орієнтації» цієї ж Східної Європи та багатьох країн третього світу.

Шоста теза полягає у тому, що вже навіть викладені міркування підводять до історичної дилеми: чи можна було зберегти багатонаціональний союз, демонтувавши його несучі конструкції, базові основи в процесі здійснення задекларованих М. Горбачовим реформ. Незважаючи на те, що це питання для багатьох все ще є болісним і дражливим, об'єктивна відповідь, швидше за все, зведеться до того, що Союз у його конструкції і будь-які кардинальні зміни — явища несумісні. Власне, Кремль спровокував кризу вже самою заявкою на реформи, а не затримкою та непослідовністю їх здійснення, як це може здаватись на перший погляд. Розпад Радянського Союзу розпочався, коли запустили процеси, які назвали реформами, а в 1991 році, як висловився один вчений, просто «прибрали покійника».

Вирішальне значення для цього мало рішення в 1990 році про введення посади президента СРСР в обмін на зміну статті 6-ї Конституції СРСР, за якою КПРС була поставлена в ряд з іншими партіями та громадськими організаціями і повинна вже була працювати у виробленні політики, управлінні державними і громадськими справами через своїх представників, обраних в Ради народних депутатів. Це мало наслідок приблизно такий, коли з діжки позбивати обручі... Тобто крах КПРС означав крах СРСР. У такий спосіб він просто докульгав до своєї поразки.

З обережністю можна прогнозувати, що Радянський Союз міг би продовжити своє існування за умови обрання китайського шляху реформ.

Американський дипломат Джек Ф. Метлок, який тривалий час працював в СРСР, в тому числі чотири роки Послом (1987—1991 рр.), у своїй солідній книзі «Смерть імперії» (2003 р.) констатує: якщо й відносити крах комуністичного правління в Радянському Союзі на рахунок когось одного, тоді довелося б назвати Михайла Горбачова. Саме він, врешті-решт, наполіг на перемінах, які геть відкинули Комуністичну партію з її панівної позиції...

Відповідно М. Горбачова можна віднести до бригадира поховальної команди СРСР. За своїм змістом він не відповідав базовим принципам, на яких була заснована держава на одній шостій планети. А в підсумку виявився президентом без країни.

Цю констатацію аж ніяк не слід розглядати як виключно негативну оцінку останнього радянського лідера. Вже хоча б тому, що змістовних критиків щодо нього вистачає. І що диверсифікація пострадянського простору мала своїм результатом завершення протистояння двох систем, закінчення тривалої холодної війни та зведення до мінімуму ризику масштабного ядерного конфлікту. Проблема в іншому — в лідерстві, у тому, як воно впливає на долю держав, наскільки допомагає країнам та суспільствам у розв'язанні внутрішніх завдань, адекватно відповідати на постійні потреби й виклики світового рівня.

***

Відтак особливо нагальною є потреба звернутися до цієї теми, яка належить до категорії «вічних» (Л.Є. Гринін). Тим більше, що у науковому і практичному вимірах інтерес до неї змінювався у залежності від характеру епохи, історичної ситуації, історичних законів і усвідомлених потреб майбутнього.

Історичні обставини, специфіка того чи іншого періоду визначали риси і характер дій особистості. Зрозуміло, щонайперше епохи на своєму зламі виштовхують, навіть несподівано, на авансцену осіб, які беруть на себе місію лідерства, зміни правил суспільних відносин. Якраз до таких можна віднести оцінки В. Вернадського: люди «з сильною волею і ясною свідомістю», їх «кількість і якість вирішує долю держави». Немає потреби доводити, що таких на радянських просторах в цей період не виявилося.

За постійного інтересу до ролі особистості в історії, дослідники разом з тим вважають, що говорити про неї як про самостійну проблему можна з середини XVIII століття. До цього, швидше, мали місце потреби описати і зафіксувати діяння правителів. Причому на основі постулату, що доля людини перебуває в руках вищих сил і визначена наперед, що є обрані і решта, що діє Божий промисел. Принаймні так було в античні часи і середні віки.

Відродження позначається судженнями про земні причини сходження політичних діячів, впливу їх особистих якостей на перебіг подій і результати діянь. Самостійного значення набуває бібліографічний жанр. Істотний відбиток на питання про роль особистості наклала концепція Н. Макіавеллі в його знаменитій роботі «Государь».

Відтоді історію починають розглядати як об'єктивний процес. Це в свою чергу зумовлює визнання в наступні періоди великої ролі видатних діячів в суспільних перетвореннях та історії загалом. Особливо у XVIII столітті з його ідеями переоблаштування суспільства на розумних засадах. Згодом їх доповнили нові підходи, які вже ставили особистість у відповідне історичне середовище та приділяли багато уваги «народному духу» в різні епохи і в різних виявах.

Домінантою стає намагання сумістити визнання ролі історичних діячів з процесами історичного розвитку: особистість має бути вписана в характер часу та народу, його діяльність має відповідати суспільним запитам і бути спрямованою на їх реалізацію. Достатньо цілісно ця концепція була сформована марксизмом. Найбільш систематизовано вона подається в роботі Г.В. Плеханова «К вопросу о роли личности в истории». Її ключовий зміст — особистість може накладати відбиток на неминучі історичні процеси, але вона не спроможна змінити запрограмовану ходу історії.

XX століття з його злетами людської думки і водночас з двома світовими війнами та масовими злочинами, які примусили світ здригнутися, продиктували необхідність перегляду теорії «вожді і маси», поставили вимогу нового погляду на тему особистості в історії. Власне, як і щодо необхідності введення її діяльності в жорсткі правові межі, рівно ж як державних інститутів та держав загалом.

Скажімо, європейське суспільство зуміло загнуздати вияви інстинкту агресії і вождізму. Зокрема, через обмеження влади. Жодного разу до цього не приділялось стільки уваги складному павутинню норм, інститутів правил і відносин, які протягом останніх 50—70 років регулювали дії лідерів та політиків. Вони могли демонструвати ініціативи виключно у визначеному коридорі правових можливостей, виступати простими знаряддями історії. Вона, в свою чергу, стала менш персоніфікованою і не таким важливим самостійним чинником на відміну від попереднього періоду.

Більше того, як констатує Валері Жискар д'Естен, з приходом суспільства споживання (додано: а також утвердження верховенства права) політичні керівники забули про вирішення масштабних завдань та зайнялись задоволенням особистих потреб, втягнулись у виборчі кампанії. Він стверджує: «Керівники, яким притаманні виняткові якості, зникли». І далі: виборець робить вибір насамперед з аудіовізуальної оцінки.

Повоєнний період загалом прогнозованого життя показав, що без великих подій немає і великих постатей з неординарними підходами та ідеями. А отже, можна погодитися з К. Каутським, що «під такими видатними особистостями не обов'язково треба мати на увазі великих геніїв. І посередності, та навіть ті, хто стоїть нижче середнього рівня, а також діти й ідіоти можуть стати історичними особистостями, якщо їм потрапить в руки велика влада».

З цього приводу відомий дослідник Л. Шевцова констатує: «...Захід почав втрачати драйв після перемоги над своїм ворогом і опонентом — СРСР і комунізмом. ...Епоха Аденауера та де Голля, Тетчер, Міттерана і Рейгана змінилася епохою сірих мишей. І якщо хто і згадує Кемерона, Саркозі та Олланда, то як приклад антилідерства. ...На полі залишилася одна Меркель, яка на своїх плечах тримає Європу і ще підміняє Обаму, у якого немає бажання займатися великою політикою».

У 1990-х роках навіть переважала думка, що глобалізація змінила світ, вивела на сцену недержавних акторів. Зміцнилися ледь не марксистські надії, що держави будуть відмирати. З'явилися нові підходи до визначення суверенітету держави, хоча, як вже зазначалося, останні світові процеси показали, що національні держави повертаються. Відповідно повертаються і попередні критерії лідерства.

Отже, можна констатувати такі зміни дослідницьких парадигм:

особлива увага до «виняткових особистостей»: глав держав, полководців, великих злодіїв, визначних вчених, знаменитих художників, дисидентів, інших героїв та антигероїв різних історичних періодів та культурних епох;

перехід від дослідження виняткових особистостей до вивчення широких соціальних страт, а пізніше — до дослідження технологій формування «суб'єктності» в різні історичні періоди;

зростаючий інтерес до дослідження «звичайних людей» і «повсякденних» контекстів;

актуалізація тематики щодо особистості з огляду на нові реалії суспільних процесів.

***

Етап прогнозованого світового розвитку, а це останні 25—30 років, змінився стрімким зростанням великих держав, розчленуванням і черговим поділом світу, збільшенням як глобальних гравців, так і центрів сили.

Фактично світ виламано із більш-менш передбачуваного стану, зірвано з якоря стабільності і кинуто в безпрецедентну невизначеність. Про що вже говорити, коли навіть США втрачають контроль над своєю «спроможністю на найвищих рівнях боротися з проблемами», «що робить нас, могутню країну, — каже З. Бжезинський, — все більш позбавленою стратегічної волі і розуміння правильності напрямку». На йому ж думку, «ми не можемо очікувати від Європи впевненої гри на міжнародному рівні». А отже, «бачимо світ, у якому є величезна метушня, і фрагментація, і невизначеність». І хоча він не сповзає до нової світової війни, незважаючи на багато пророкувань, але наближається до «епохи великої плутанини і переважаючого хаосу».

Утім, за усієї загрозливості подій їх пропонують розглядати не як щось надзвичайне, а всього-на-всього як реальну політику. В основі її — не високі принципи і міжнародне право, а національні інтереси, геополітика і баланс сил провідних держав. «Для реалізації національних інтересів, — зазначає академік РАН О. Арбатов, — моральні принципи, апеляції до прагнень народів і історичні аргументи — лише вільно змінювані інструменти для досягнення поставленої мети». Право сили починає витісняти силу права. Відтак відкриті заявки на великодержавні інтереси поєднуються з наданням позитивного сенсу «ядерній зброї і концепції ядерного стримування, оспівуванню політики нарощування озброєнь, демонстрації воєнної сили, пошуку воєнних баз за кордоном, суперництва в торгівлі зброєю...».

За такої ситуації нового прочитання потребують концепції про «кінець історії» та про «повернення до історії». Водночас бачимо і таке парадоксальне явище, коли поняття «десуверенізація» стає чи не найпопулярнішим в науковому середовищі, яке позначає процеси не лише в Євразії. За оцінками вчених, відбувається «виродження сучасних європейських держав у «держави-корпорації» з всесиллям адміністрації, позбавленої відповідальності за ввірене її опікуванню населення і не дотягуючих до «суперсуверенітету» імперського типу при «зменшенні» суверенітетів кожного з членів ЄС (їх суверенітет «втрачається десь дорогою»).

Ще далі йде в своїх оцінках Г. Кіссінджер у своїй 17-й книзі «Світовий порядок»: світові загрожує хаос. У тому числі через розповсюдження зброї масового знищення і транскордонного тероризму. З'явилось нове явище — некеровані території з їх потужним дестабілізуючим впливом на увесь світовий порядок. Дехто вже волів би віднести до них Україну.

Г. Кіссінджер робить на перший погляд взаємовиключний висновок: за таких умов можна чи не вперше говорити про світовий порядок, оскільки до недавнього часу він був регіональним порядком. Зараз чи не вперше різні частини світу можуть взаємодіяти між собою. Це робить новий порядок необхідним для глобалізованого світу. Але для цього немає загальноприйнятих правил. Справді, міжнародне право внаслідок процесів останнього періоду зруйновано, нових засад співіснування не запропоновано. Немає й балансу сил.

Г. Кіссінджер загострено говорить, що життя вимагає відповіді на ключове питання: світовий порядок — через хаос чи розуміння, оскільки жодна держава не є настільки могутньою, щоб формувати світовий порядок самостійно. В останні дні експерти все більше схиляються до того, що з хаосу виникне новий порядок. І не виключено, що через «відповідальні диктатури» чи освічений абсолютизм.

Побіжно зазначу й проблему, пов'язану зі зміщенням центрів християнства й ісламу. До 2050 року 40% християн житимуть у Центральній та Південній Африці. А чисельність мусульман і християн зрівняється (відповідно 2,8 і 2,9 млрд.). Ще один момент: зменшення поваги до прав людини. Фактично йдеться про відновлення правил, які раніше сприймалися як природні за своєю недемократичністю.

Зокрема, науковці та експерти б'ють на сполох з приводу проростання такого явища, коли не мораль виступає фундаментом права, а право розглядається джерелом моралі. Як в роки Другої світової війни, так і в епоху комунізму це закінчувалось трагічно: людей вбивали в рамках закону. «Якби, — нагадує Роман Матола, — злочини німецького нацизму судили, підходячи до них за цією міркою, злочинців, наприклад, причетних до Холокосту, належало б виправдати, адже вони діяли за законами Третього рейху».

Відповідь на всю сукупність викликів — світового, регіонального і державного рівнів — швидше за все, лежатиме не в площині колективного розуму. Хоча загалом фахівці сходяться на тому, що ключовим світовим ресурсом має стати високоякісний людський капітал, оскільки в світі починає не вистачати добре підготовлених людей. І це при тому, що в західних країнах рівень інтелекту зростає приблизно на три пункти кожні 10 років.

Визначальну роль відіграватиме характер і зміст лідерства. Воно матиме радикально інший характер. Не обтяжений правилами й умовами, що вже не працюють. Особистість буде визначати їх, підпорядковуючи своїй волі суспільства й держави. Світ у цьому плані приречений пережити лідерський ренесанс першої половини XX століття. Не виключено, що й на базі практики СРСР.

І саме в такому плані XXI століття буде віком особистостей. Тінь однієї людини дуже часто буде накривати країни. І знову буде підмічений експертами парадокс: надії на зміни пов'язуватимуться з однією людиною. І надії на зміни пов'язуватимуться зі смертю однієї людини.

Зрозуміло одне: епоха, в якій першу скрипку вели політичні поденники, не спроможні відповідати реаліям часу, закінчується.

Спеціалісти дедалі активніше висловлюються з приводу того, що знову може настати період, коли доля світу опиниться в руках авторитарних осіб і навіть диктаторів. З таких, зокрема, причин:

нестабільність економіки;

зростаюча неспівставність економічних і соціальних проблем з демократичними можливостями їх розв'язання;

відставання правової системи від усього комплексу проблем;

розповсюдження Інтернету, який служить засобом прояву і розповсюдження радикальних поглядів;

підкреслювання сили й патріотизму нових людей на вершині влади, їх готовності використати силові засоби проти ворогів;

поширення сподівань, що за рахунок концентрації влади можна забезпечити серйозний прорив у суспільному розвитку.

На думку експертів, особливої уваги вимагає тривожна правда, що владні лідери з диктаторськими нахилами рідко обмежують свої дії національними рамками. Виявляється, що навіть у демократій зараз немає імунітету від притягальної сили політиків, які «обіцяють національне відродження з допомогою сили своєї особистості та безцеремонності», грають на почуттях незахищеності, страху та невдоволення людей.

Ще у 1920-х роках познанський філософ та правознавець Антоній Перетяткович звернув увагу на проблему демократичного цезаризму: режим одноосібного правління, який не руйнує політичну систему в цілому, але змінює форму окремих інститутів, щоб зосередити владу в своїх руках. Сьогодення вимагає уважного її вивчення.

У тому числі й особливо в Україні. По-перше, через те, що вихід для неї, як точно діагностувала відомий експерт Л. Шевцова, з посткомуністичної моделі виявився «значно складнішим, ніж з комунізму». По-друге, Україні ще належить засвоїти теорію та практику цивілізованого лідерства, яка була й все ще залишається авторитарним утворенням з усіма притаманними для нього атрибутами влади й політики.

Проблема з проблем — відсутність відчутної віддачі навіть такого порядку в плані організації країни.

***

В епітафії «Смерть СРСР» Джек Ф. Метлок пише: «Покійний залишив після себе п'ятнадцять нащадків. У всіх з них виражено тверде стремління уникнути манери поведінки, яка підірвала здоров'я покійного і від якої, по суті, постраждали всі. Разом з тим слід відмітити, що потомство може зберігати в собі деякий генетичний матеріал, породжений порочністю померлого. В деяких з нащадків злоякісні прояви вже фактично дали про себе знати. Співтовариству авторитетних медичних спеціалістів, таким чином, належить тримати вціліле покоління під пильним, хоча й доброзичливим спостереженням» (с. 574).

Що ж, все так і відбувається.

25 років — достатній період, щоб навчитися жити самостійно, за українським планом.

Володимир ЛИТВИН.

Епоха, в якій першу скрипку вели політичні поденники, не спроможні відповідати реаліям часу, закінчується

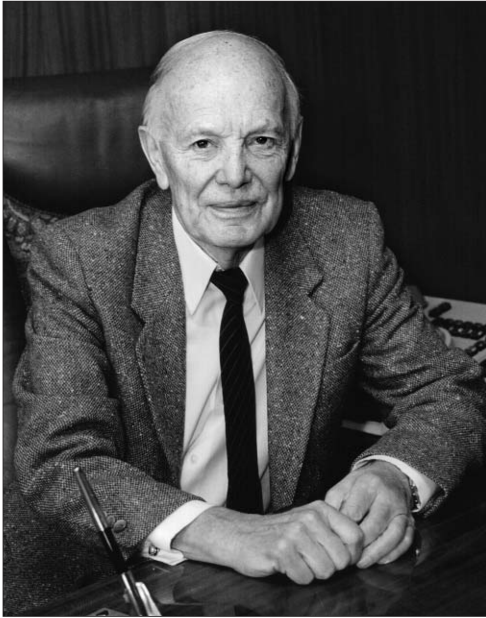
22—26 серпня в Одесі відбудеться 16–та Українська конференція з космічних досліджень. Серед організаторів заходу — НАНУ, Державне космічне агентство України, Інститут космічних досліджень НАНУ. В центрі уваги учених — дослідження ближнього космосу, космічна біологія і медицина, космічні апарати тощо, *повідомляє наш кореспондент Світлана Чорна*

Інтернет–портал «Україна Incognita», що відзначає своє 5–річчя, крім традиційних рубрик «Історія і Я», «Маршрут №1», «Сімейний альбом України», нині пропонує читачам ще й віртуальний фонд українських музеїв «Музеї онлайн» та «Інтелектуальну карту України», *передає наш кореспондент Світлана Христенко*

Інтелектуальний фундамент державності: наука в незалежній Україні

24 серпня відзначається велике свято — 25-та річниця Незалежності України. За час, що минув відтоді, як український народ виборов собі право самостійно вирішувати власну долю, вдалося зробити багато чого, чим ми по праву можемо тепер пишатися.

Великий внесок у скарбницю загальнонаціональних надбань зробила і Національна академія наук України — провідна наукова організація держави, одним зі статутних завдань якої є посилення впливу результатів фундаментальних і прикладних досліджень на інноваційний розвиток економіки, освіти й культури нашої країни. Впродовж цієї чверті століття вчені нашої Академії зосереджували свої зусилля насамперед на здійсненні наукових досліджень і створенні розробок, що відповідають, з одного боку, сучасним тенденціям розвитку науки й техніки, а з другого — потребам економічного, соціального та технологічного розвитку нашої держави.

Борис Патон.

Потужний потенціал Академії, втілений у багаторічному науковому доробку її установ, є перспективним для використання в паливно-енергетичному комплексі та атомній енергетиці, видобувній галузі й раціональному природокористуванні, у медицині та сфері охорони здоров'я, агропромисловому комплексі. Чимало зусиль докладається для створення нових матеріалів, методів їх з'єднання і оброблення, наноматеріалів і нанотехнологій, інформаційних технологій і систем. Роботи вчених-суспільствознавців спрямовані на вироблення політико-правових, економічних і управлінських механізмів зміцнення конкурентоспроможності України, формування суспільства й економіки знань.

За часів Незалежності дослідники Академії ініціювали розроблення низки державних цільових науково-технічних програм, за якими отримано вагомі наукові результати та реалізовано чимало перспективних науково-технічних розробок. Вагомий внесок зроблено в розвиток наукоємних конкурентоспроможних технологій, що знайшли застосування в металургійній, транспортній, енергетичній галузях; розроблено принципово нові технології одержання перспективних і вкрай необхідних матеріалів для різних галузей промисловості, нові речовини різноманітного призначення; створено технології одержання альтернативних видів палива і високоефективних паливно-мастильних матеріалів. Результати багатьох досліджень мають важливе значення для забезпечення доступу до світових інформаційних ресурсів, активного впровадження сучасних і створення принципово нових інформаційних технологій. Одержано також результати, що стали основою інноваційних молекулярних і клітинних біотехнологій, перспективних для застосування в медицині і сільському господарстві, фармацевтичній і харчовій промисловості, охороні навколишнього середовища.

Окремо хотів би зупинитися на прикладних розробках наших науковців, що вже впроваджені в практику й мають значний реальний або очікуваний економічний і соціальний ефект. Наведу лише деякі приклади.

Зокрема, це — роботи з подовження ресурсу експлуатації енергоблоків вітчизняних атомних електростанцій, що на даний час дозволяє відтермінувати будівництво нових потужностей і заощадити бюджетні кошти. Вченими Академії також обґрунтовано безпечність і працездатність ядерного палива виробництва американської компанії «Westihghouse» при його використанні для українських АЕС — в умовах роботи змішаного навантаження активної зони реакторів ВВЕР-1000. Щорічний економічний ефект від впровадження вищезгаданих науково-технічних розробок обраховується мільярдами гривень.

Уможливити здійснення безперервного моніторингу та контролю радіоактивного стану України покликана модифікація «J-RODOS» європейської системи реагування на ядерні аварії «RODOS». Планується, що до кінця поточного року буде завершено впровадження цієї системи на всіх вітчизняних АЕС.

Додам до цього, що вчені НАН України першими у світі одержали зміцнений наночастинками оксидів високоентропійний п'ятикомпонентний сплав із гранецентрованою граткою, який може ефективно використовуватися в ядерній енергетиці і промисловості, та створили технологію синтезу наноматеріалів і нанокомпозитів для очищення рідких радіоактивних відходів від солей важких металів, яка суттєво підвищує екологічну й радіаційну безпечність об'єктів ядерно-паливного циклу.

Слід відзначити й розробки, призначені для моніторингу роботи енергосистем. Це — апаратно-програмні комплекси «Регіна», якими на даний час охоплено практично всі атомні, теплові та гідравлічні станції України й усі великі та відповідальні підстанції з напругою від 110 до 750 кВ, електрифікований залізничний транспорт та інші важливі електроенергетичні об'єкти. Застосування таких комплексів, а також розробленої нашими вченими автоматизованої системи обліку виробленої та спожитої електричної енергії забезпечує стабільність функціонування Об'єднаної енергетичної системи України та її інтеграцію до Об'єднання енергосистем європейських країн («ENTSO-E»).

Ще одна вагома розробка, авторами якої є наші дослідники, — технологія контактного стикового зварювання рейок із високоміцної сталі та машини для такого зварювання. Із застосуванням цього обладнання прокладаються так звані «оксамитові» залізничні шляхи, що дають змогу збільшувати швидкість руху потягів до 160 км/год.

Особливу увагу хотів би привернути до розробок медичного призначення, які рятують і підвищують якість життя десятків тисяч наших співгромадян. Це стосується насамперед унікальної технології і обладнання для високочастотного зварювання м'яких живих тканин у таких галузях, як загальна й абдомінальна хірургія, травматологія, пульмонологія, проктологія, урологія, мамологія, оториноларингологія, гінекологія, офтальмологія та інших. Оперативні втручання, що виконуються на основі застосування цієї розробки, є безкровними, унепотрібнюють шовні матеріали, цілком виключають запальні процеси та скорочують післяопераційний період реабілітації при одночасному значному обмеженні використання знеболювальних препаратів.

Численні клінічні випробування продемонстрували високу ефективність і низки інших академічних медичних розробок, а саме: революційної технології лікування косоокості й нормалізації зору в дітей за допомогою спеціальних окулярів-компенсаторів, створених на основі оптики Френеля; технології відновлення функцій руху та мовлення, порушених унаслідок тяжких захворювань нервово-м'язової системи (наприклад, інсульту, інфаркту, дитячого церебрального паралічу) та травм; нової технології отримання субстанції бактеріального лектину — основи високоефективного лікувального препарату для профілактики й терапії інфекційних захворювань, спричинених вірусами грипу.

Упродовж багатьох років зусилля НАН України були спрямовані й на вирішення вкрай актуальної в сучасному світі продовольчої проблеми. Наші вчені-селекціонери створили близько 100 нових високопродуктивних і якнайкраще адаптованих до українських кліматичних умов сортів сільськогосподарських рослин — озимої пшениці, кукурудзи тощо. Нові сорти озимої пшениці вже вирощуються на площі близько 1,7 млн. га. Варто зауважити, що врожай озимини, зібраний з такої площі, майже повністю забезпечує потреби нашої країни у продовольчому зерні.

Є і вагомі здобутки в сфері соціогуманітарних наук. Наші вчені мають ґрунтовні пропозиції щодо модернізації виробничої сфери та регулювання інвестиційних процесів, визначення шляхів реформування політичної системи України. Розроблено рекомендації щодо механізмів державної політики сприяння розвиткові громадянського суспільства, розв'язання регіональних, міжетнічних та міжконфесійних суперечностей, протидії сепаратизму й антиукраїнській пропаганді. Тільки за попередній, 2015 рік, за вказаними науковими напрямами вчені НАН України надали близько тисячі аналітичних матеріалів, експертних висновків, пропозицій і рекомендацій для органів державної влади, зацікавлених міністерств і відомств. Зараз значна увага приділяється окресленню концептуальних засад і стратегій реалізації цивілізаційного вибору України, проблемам реінтеграції Донбасу та Криму в політико-правовий і соціокультурний простір України, модернізації вітчизняних державних і суспільних інститутів відповідно до європейських і світових стандартів.

З-поміж проектів, виконуваних академічними установами соціогуманітарного профілю, слід відзначити унікальний дослідницький проект «Українське суспільство: моніторинг соціальних змін», у межах якого наші науковці постійно здійснюють ґрунтовний аналіз соціальних процесів в Україні — на матеріалах щорічного загальнодержавного соціологічного моніторингу. Окреме місце серед здобутків нашої Академії посідають багатотомні фундаментальні видання, які мають вагоме наукове й суспільне значення. Серед завершених видань — «Історія української культури» (в 5 томах, 9 книгах), «Енциклопедія історії України» (в 10 томах), «Шевченківська енциклопедія» (в 6 томах), «Повне зібрання творів Тараса Шевченка» (в 12 томах). Триває реалізація таких видавничих проектів, як, зокрема, «Енциклопедія сучасної України» (у 30 томах, з яких видано вже 15), «Михайло Грушевський. Твори» (в 50 томах, 23 томи видано), «Історія української літератури» (у 12 томах, із них 3 томи видано) та науково-документальна серія книг «Реабілітовані історією» (із запланованих 130 томів опубліковано 106).

Особливу роль у справі організації та практичного впровадження результатів наукових досліджень відіграє діяльність регіональних наукових центрів НАН України та МОН України. Вона зосереджена насамперед на залученні наукового потенціалу відповідних регіонів та всієї країни до вирішення актуальних проблем соціально-економічного, науково-технічного й культурного розвитку регіонів України. При цьому пріоритетна увага надається проблемам соціально-економічного розвитку регіонів, оптимізації енергоспоживання та розширення масштабів використання відновлюваних джерел енергії, утилізації відходів виробництва та споживання, розвитку інноваційної діяльності в регіонах України. Крім того, регіональні наукові центри виконують значний обсяг експертних досліджень із питань, що мають суттєве значення для вирішення конкретних регіональних проблем, сприяють розвиткові міжрегіональних наукових і виробничих зв'язків, транскордонному співробітництву, приділяють увагу питанням інтеграції науки й освіти, роботі з науковою молоддю, просвітницькій діяльності. За умов децентралізації державної влади роль регіонів і, відповідно, регіональних наукових центрів лише зростатиме.

За часів незалежності Академія постійно налагоджувала та поглиблювала співробітництво із зарубіжними партнерами. Наразі діє близько 120 угод про співпрацю між НАН України та провідними науковими організаціями понад 50 країн світу. Науковці Академії виконують також низку проектів і беруть участь у конкурсах у рамках нашого співробітництва з міжнародними організаціями — такими, як, зокрема, НАТО, ЮНЕСКО, ЦЕРН і багато інших. Пріоритетного значення для Академії, як і для всієї держави, набула взаємодія з партнерами із країн — членів Європейського Союзу та асоційованих країн, яка здійснюється на підставі близько 30 відповідних угод. Неодмінною складовою долучення української наукової спільноти до Європейського дослідницького простору є асоційоване членство України в Рамковій програмі ЄС із наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020».

Ще одним важливим напрямом нашої роботи впродовж усіх цих років була й залишається популяризація результатів наукової діяльності серед найширшого кола громадян. 2007 року Академія виступила ініціатором проведення Всеукраїнського фестивалю науки, який цьогоріч відбувся вже вдесяте. Наші молоді вчені двічі на рік — навесні та восени — організують надзвичайно цікаві заходи в рамках ініціативи «Дні науки», демонструючи експерименти, читаючи науково-популярні лекції, проводячи майстер-класи та екскурсії. Співробітники академічних установ охоче долучаються і до нещодавно започаткованих у нашій країні наукових пікніків.

Ми також докладаємо всіх можливих зусиль, аби залучати до наукової діяльності талановиту українську молодь. НАН України здійснює наукове керівництво Малою академією наук України, покликаною виявляти та підтримувати обдарованих дітей, а також всіляко сприяє реалізації потенціалу молодих учених. У поточному році офіційний статус отримала Рада молодих вчених при нашій Академії, яка, треба сподіватися, відіграватиме важливу роль у поповненні академічних установ науковою молоддю.

Отже, спектр напрямів діяльності НАН України є надзвичайно широким, і кожен із них має важливе значення для становлення нашої незалежної держави. Досвід провідних країн світу, на які ми прагнемо орієнтуватися, демонструє, що технологічна реконструкція виробництва, структурна перебудова та якісне зростання економіки, оновлення сфер суспільного життя завжди потребують активного й повсюдного впровадження результатів наукових досліджень. Глибоко переконаний, що тільки залучення науки до вирішення найважливіших проблем нашої країни, налагодження тісної співпраці між представниками наукової спільноти, державної влади та бізнес-середовища є запорукою подолання кризових явищ в економіці та суспільному житті України, її дійсно інноваційного розвитку.

Борис ПАТОН,
академік, президент
Національної академії наук України.

Сьогодні починається Всесвітній форум українців

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Робота форуму передбачає пленарне засідання а також діяльність 10 секцій і комісій з актуальних питань, що хвилюють наших співвітчизників.

«Звичайно, в центрі уваги будуть питання, пов'язані із щоденним життям українців за кордоном, збереженням національної ідентичності», — повідомив Михайло Ратушний. Він наголосив, що особливо це болісна тема для нашої «...діаспори в Росії, де відверто відбувається зачистка української громади. Вплив російської пропаганди доволі відчутний і на пострадянському просторі. Наші громади в Казахстані, Молдові, Азербайджані, Білорусі відчувають проблеми із збереженням національної ідентичності».

І ще одним питанням роботи форуму буде: чим допомогти Україні. «Діаспора — дуже жертовна, — каже Михайло Ратушний. — Вона приїжджає у Київ не тільки поговорити чи щось просити. Вона цікавиться, чим може бути корисна. Це ресурс, який може і повинна використовувати Українська держава. Про це Українська всесвітня координаційна рада не втомлюється повторювати».

Крім представників діаспори, участь у роботі форуму візьмуть і представники влади, зокрема народні депутати, члени депутатської групи «Світове українство». Від уряду очікують, зокрема, віце-прем'єра з гуманітарних питань В'ячеслава Кириленка, в. о. міністра охорони здоров'я Уляну Супрун, міністра освіти Лілію Гриневич. «Ми вже другий рік проводимо конкурс на кращого вчителя української мови за кордоном, — повідомив Михайло Ратушний, — і Лілія Гриневич вручатиме премії переможцям з Канади, Норвегії, Придністров'я...» «Пишаємося, що на відкриття прийдуть три президенти, які дуже доклалися до розбудови співпраці із закордонним українством, за яких створилася УВКР і за яких приймалися державні програми роботи із закордонним українством: це — Леонід Кравчук, Леонід Кучма і Віктор Ющенко», — наголосив голова УВКР.

А ще координаторів тішить, що вони відчувають жваве зацікавлення до заходу і навіть переймаються, що не всіх бажаючих взяти участь у роботі форуму вмістить зал. «Більше ста журналістів акредитувалися, щоб висвітлювати форум, — повідомив Михайло Ратушний. — Це для нас — велика честь. І велика відповідальність».

Наталя ФІЛІПЧУК.

Вибори в Криму не матимуть правових наслідків

***Кандидати в Держдуму Росії від партії ПАРНАС (Партії народної свободи) не проводитимуть передвиборної кампанії у Криму без дозволу України,* повідомили в краснодарському відділенні партії.**

Нагадаємо, що 18 вересня в Росії відбудуться вибори до Держдуми РФ. Кандидати в депутати Держдуми, висунуті ПАРНАСом у складі регіональної групи №33 (Краснодарський край — Адигея — Крим) направили в Генконсульство України в Ростові-на-Дону заяви про надання транзитних віз в Україну для здійснення агітації. Після чого директор департаменту політики та комунікації МЗС України Олексій Макєєв повідомив, що міністерство не дасть дозволу кандидатам від цієї партії на проведення агітації в Криму.

«Послухаємося Україну і будемо діяти в рамках міжнародного права. У Криму ПАРНАС не агітуватиме», — такий запис учора з'явився на офіційній сторінці відділення партії.

Тим часом МЗС України висловив свою позицію у зв'язку із затвердженням глави Місії спостерігачів від СНД на виборах депутатів до Державної Думи РФ. У **ноті МЗС,** зокрема, йдеться, що намір провести вибори до Держдуми на території Криму демонструють нехтування Росією державним суверенітетом України, нормами та принципами міжнародного права тощо. «В Україні наголошують, що результати цих псевдовиборів будуть нікчемними і такими, що не створять жодних правових наслідків, не будуть визнані ані Україною, ані міжнародним співтовариством, що поставить під сумнів їх легітимність у цілому».

Окрім того, «Україна виступає категорично проти направлення спостерігачів Місії на тимчасово окуповану територію АР Крим та м. Севастополь. Будь-яка участь у так званому спостереженні за виборчим фарсом розглядатиметься як недружній крок, а відвідування АР Крим і м. Севастополь у порушення встановленого законодавством України «Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї» потягне за собою відповідальність».

Норвежці пересядуть на електромобілі

Уряд Норвегії розглядає новий план розвитку транспорту, який передбачає, що з 2025 року в країні не реєструватимуть нові бензинові та дизельні автомобілі.

У такий кардинальний спосіб Норвегія планує істотно знизити викидів газів в атмосферу, а на транспортну галузь країни припадає їх третина.

Окрім того, плановано, що з 2030 року всі кораблі та пороми Норвегії мають стати безвикидними, а в літаках і великогабаритних вантажних автомобілях використовуватимуть переважно біопальне, повідомляє агентство dpa.

П'ятимільйонна Норвегія є однією з провідних держав у Європі у сфері впровадження електромобілів: 15 відсотків нових зареєстрованих автомобілів — електрокари. Придбання електромобілів у Норвегії стимулюють податковими пільгами, повідомляє **DW**.

Уже нині нафта й газ, який видобувають в країні, є переважно товаром для експорту. Майже сто відсотків потреб Норвегії в електроенергії покривають екологічно чисті джерела: енергія води та вітру.

Важливі «вузли» саміту в Ханчжоу

Китай готується до саміту «Великої двадцятки», який відбудеться у Ханчжоу 4—5 вересня. Тема його — «Побудова інноваційної, життєздатної, кооперативної та інклюзивної світової економіки». Як заявив на прес-конференції, присвяченій саміту, заступник міністра закордонних справ КНР Лі Баодун, його країна сподівається, що зібрання лідерів найбільш індустріальних країн світу надасть нової динаміки економічному зростанню, розвитку міжнародного співробітництва та підвищенню рівня управління.

Головуватиме на саміті лідер КНР Сі Цзіньпін. Крім пленарних засідань, на «полях» саміту відбудуться численні двосторонні переговори лідерів. Планується і неформальна зустріч керівників країн БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай, Південна Африка). Цей «союз» переживає не найкращі часи: у Бразилії розпочато процедуру імпічменту президента Ділми Руссефф, Росія — у лещатах санкцій, та й загалом об'єднання країн не досягло мети — стати «локомотивом розвитку»: надто врізнобіч пішли їхні особисті вектори.

Фінансову завісу саміту G20 привідкрив заступник міністра фінансів КНР Чжу Гуан'яо. Саміт «двадцятки», за його словами, має зіграти важливу роль у сприянні фінансовій стабільності країн та протидії новим викликам на фінансових ринках. Фінансисти визначили 9 пріоритетних напрямів та 48 керівних принципів щодо структурних реформ, розробили систему показників для оцінки результатів перетворень, підготували для обговорення «Ініціативу про створення глобального союзу інфраструктурної взаємозалежності».

Важливою темою на саміті стане аналіз макроситуації на фінансових ринках світу, додав заступник голови Народного банку Китаю І Ган. На етапі підготовки фінансисти країн-учасниць активно працювали над розробкою «Ханчжоуського плану дій». Як зазначив І Ган, Китай вперше включив до порядку денного питання «зелених фінансів» і створив групу для вивчення цієї сфери. (Термін «зелені фінанси» використовують для означення екологічних проектів, зокрема щодо відновлюваних джерел енергії).

Напередодні саміту, як зазначає агентство Сіньхуа, Китай вперше заявив і про необхідність формувати нову міжнародну податкову систему. Про це йшлося на зустрічі міністрів фінансів та голів центробанків країн «двадцятки» в місті Ченду. Як зауважив міністр фінансів КНР Лой Цзівей, «двадцятка» повинна створити таку міжнародну податкову систему, яка б відзначалася «справедливістю, рівноправністю, інклюзивністю та впорядкованістю».

Чому настільки важливий саміт G20 в Ханчжоу? Над цим розмірковує цими днями головна китайська газета «Женьмінь Жібао». На думку видання, саміт є «вузлом трансформацій» старої та нової енергії світу. Через фінансову кризу в багатьох країнах найбільш поширеними способами реагування стали заходи грошового та податково-бюджетного планування. Але необмежене їх використання не тільки не принесло процвітання країнам, а навпаки — додало нових проблем та побічних ефектів. Тому Китай у тематиці саміту на перший план виносить термін інновації, саме вона сприятиме розв'язанню проблеми нестачі стимулів для розвитку світової економіки.

Минулорічний саміт G20 в Анталії головним завданням назвав реалізацію мети ООН — забезпечити стійкий розвиток економіки до 2030 року. Нинішній саміт розробить план для її реалізації, стане важливим «вузлом», поворотним моментом від реагування на кризу до довгострокового перехідного управління процесами виходу з неї.

А тому необхідно вдосконалювати механізми управління і взаємодії країн, розширювати коло учасників процесів. Саме тому до участі в саміті запрошено значно більшу кількість держав, зокрема країни АСЕАН та Африканського союзу.

Ніна ГРЕКОВА.

ФОТОФАКТ

Мексиканська художниця Єлена Шове* (на знімку) *створила арт-інсталяцію «Червоне взуття» як колективну реакцію на насильство над жінками, через яке вона втратила свою сестру. Робота Шове спочатку була представлена в Сьюдад-Хуаресі (Мексика), а потім у низці інших мексиканських і закордонних міст, де люди жертвували сотні червоних пар взуття для інсталяції.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Черевики з навігатором

У побратимі Києва — місті Кіото — виробники взуття випустили черевики із вбудованою в них системою GPS.

Невеликий пристрій для космічного позиціонування розміщено в невисокому підборі. Він дає змогу з допомогою комп'ютера чи смартфона в режимі реального часу відстежити місце перебування власника взуття. Цей винахід надзвичайно потрібний тим, у кого проблеми з пам'яттю, насамперед людям похилого віку, хворим. Водночас «черевики з навігатором» допомужуть і батькам віднайти малих бешкетників, які можуть несподівано зникнути в багатолюдному торговому центрі чи на вокзалі, чи просто «вирушити в подорож».

Перша партія взуття з навігатором уже надійшла у продаж.

Виробники також розробили спеціальний інтернет-сайт, на якому, зареєструвавшись і одержавши пароль доступу, родичі та лікарі за потреби можуть відстежувати пересування людини, взутої в черевики з GPS.

Ніна БАЛИКОВА.

Токіо.

ПЛАНЕТА

Каліфорнія святкуватиме разом з нами

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Окрім того, прес-служба поширила на сторінці посольства у Фейсбук інформацію про те, що Асамблея штату Каліфорнія прийняла рішення і встановила 26 листопада 2016 року Днем пам'яті жертв Голодомору.

«Каліфорнія є домівкою для третьої за чисельністю української громади в США, яка збагачує штат своїм лідерством, активністю в агробізнесі, освітній галузі, врядуванні та мистецтві, — повідомляє прес-служба. — Ухвалення законодавчим органом Каліфорнії такої резолюції є важливим знаком солідарності з українським народом у його прагненні відновити історичну правду та зберегти пам'ять про мільйони безвинних жертв радянського тоталітарного режиму, що особливо важливо у час, коли наша держава продовжує боротися проти агресії з боку Росії».

Румунія приймає ядерну зброю із Туреччини?

Офіційні особи заперечують таку можливість!

Інформаційний портал EurActiv, з посиланням на незалежні джерела, повідомив, що на тлі відносин між Анкарою і Вашингтоном, що загострюються, США почали перекидати ядерну зброю з військової бази Інджирлік у Туреччині, розташований за 100 кілометрів від кордону із Сирією. Згідно з доповіддю некомерційної організації Simson Center, що займається дослідженням міжнародних проблем, там було розміщено близько 50 одиниць американського ядерного озброєння. Його зараз таємно перекидають на базу румунських ВПС Девеселу, де вже базуються елементи ракетного щита НАТО. «Не дуже легко перемістити ядерну зброю з одного місця в інше», — заявило джерело EurActiv, що побажало зберегти анонімність.

По коментарі EurActiv звернувся до МЗС США, а також до міністрів закордонних справ Туреччини і Румунії. Вашингтон і Анкара обіцяли дати відповідь, але потім адміністрація держсекретаря спрямувала журналістів до міністерства оборони. Глава МЗС Румунії повністю заперечує здійснення перекидання ядерної зброї в країну. «У відповідь на ваш запит міністр закордонних справ Румунії твердо заперечує інформацію анонімного джерела, на яке ви посилаєтеся», — йдеться в офіційній відповіді виданню прес-секретаря МЗС Румунії.

EurActiv відзначає, що згідно із практикою, яка встановилася із часів Другої світової війни, інформація про присутність американського ядерного озброєння в Європі, яка потрапила в ЗМІ, ніколи не підтверджувалася офіційно. Хоча всім відомо, що воно розміщене в Бельгії, Голландії, Німеччині та Італії, нагадує видання.

Але те, що під час спроби військового перевороту в Туреччині влада країни заборонила авіації США вилітати й сідати на базі Інджирлік, дуже занепокоїло американців. Фактично вони на кілька годин повністю втратили контроль над ситуацією у сусідній Сирії і за необхідності не могли підняти в повітря свої літаки. До того ж командувача бази обвинуватили в причетності до спроби перевороту, й не виключалося, що 15 липня він міг дозволити перехід бази під контроль змовників. Тому було не відомо, чи вдасться США зберегти контроль над своєю ядерною зброєю у разі продовження внутрішнього конфлікту в Туреччині. Та й нинішнє зближення Анкари з Москвою таїть підводне каміння, об яке може розбитися Альянс, членом якого є Туреччина.

І якщо тепер США забирають ядерну зброю від гріха подалі, то це рішення логічне. Хоча в договорі, підписаному в Парижі 27 травня 1997 року між Росією і НАТО, є пункт про заборону на розміщення ядерної зброї в нових країнах північноатлантичного Альянсу. А Румунія вступила в нього вже в 2004 році. Тому й не дивно, що МЗС Румунії категорично заперечує факт перекидання зброї, а інші країни НАТО вирішили просто відмовчатися: мовляв, це — військова таємниця.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Напередодні нового навчального року понад півтори сотні дітей з багатодітних родин Хмельницького отримали подарунки від міської влади. На це з міського бюджету виділили 17 тис. грн. Щоб їх вручити, малечу запросили до академічного обласного театру ляльок, де вони переглянули ще й музичну виставу «Пан Коцький», *дізналася наш хмельницький власкор Ірина Козак*

Тетяна ЛОБАНЧУК із міста Дубно на Рівненщині зустріла свій 80–літній ювілей разом із творчим колективом, яким керує більше двох десятків років. Це хор «Шанувальники української патріотичної пісні», заснований у місті на зорі української державності, *повідомляє наш автор Євген Цимбалюк із Млинова на Рівненщині*

Як знизити плату за «комуналку», не вкладаючи коштів

Під час інформаційного семінару «Енергозбереження вдома. Прості поради для кожного» представники Громадянської мережі «ОПОРА» поділилися з мешканцями Рівного порадами, які дадуть змогу використовувати воду, електроенергію, тепло ефективніше, а відтак відчутно зменшити плату за комунальні послуги. Активісти акцентували увагу на простих правилах, дотримуватись яких може кожен.

Приймайте душ замість ванни. Так ви заощадите 60 відсотків води (140—160 літрів витрачається на ванну та 30—50 літрів — на прийняття п'ятихвилинного душу). Періть речі у холодній воді, адже 90 відсотків енергії, яку споживає пральна машина, йде на нагрівання води. При користуванні електрочайником не кип'ятіть зайву воду. Наливайте стільки, скільки вам насправді потрібно. Вимикайте світло, коли виходите з кімнати. Пам'ятайте, що приблизно 30 відсотків загального обсягу споживання електроенергії у побуті припадає саме на освітлювальні прилади. Не залишайте електроприлади у режимі очікування. Вдома доцільно використовувати не стаціонарний комп'ютер, а ноутбук. Це дає змогу скоротити енергоспоживання майже у 5 разів. Якщо ви перериваєте прасування більш як на хвилину, вимикайте праску. Замініть старі лампи на енергозберігаючі. Це зменшить споживання електроенергії у 5 разів. При купівлі нової побутової техніки намагайтеся обирати більш енергоефективну — класу А, використання якої дає можливість скоротити обсяги споживання електроенергії.

Записала Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Фаворитами стали яблука і мед

Учора православні та греко-католики відзначали свято Преображення Господнього, відоме також за назвою Яблучний Спас.

Крім яблук, у цей день до церкви приносять й інші плоди, щоб священик благословив і прочитав над ними молитву. У давнину в цей день існував звичай частувати плодами бідних та вбогих. Для господарів свято символізує закінчення жнив та завершення літа. Цього дня примічали погоду. Якщо день сонячний та безхмарний — осінь буде сухою. Якщо дощовий — мокрою. Ясний день віщує морозну і заметільну зиму. Яка погода на Спас — такою буде і Покрова (14 жовтня). А ще кажуть: «Прийшов Спас, тримай рукавиці про запас».

А тим часом чи не по всій Україні цими днями проходять сільськогосподарські ярмарки. Зокрема в центрі Черкас триває «Медовий Спас» **(на знімку)**. Весняний, акацієвий, липовий, гречаний, буркуновий меди, а також різноманітні продукти бджільництва привезли до міста члени обласної асоціації пасічників. Порадували також садоводи великим асортиментом ароматних яблук, груш, слив, винограду.

Фото Ліни ЛЕБЕДЕНКО.

Мораторій на тарифи скасують

Рішення про встановлення мораторію на тарифи, яке було прийняте на сесії Кам'янець-Подільської міської ради, скасують.

Так вирішили на спільному засіданні бюджетної комісії та комісії з питань ЖКГ за участю депутатів міськради, оскільки рішення місцевого рівня не може суперечити рішенню, прийнятому вищими органами, у цьому разі — Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, інших державних структур. Щоб вирішити проблему завищених тарифів, міський голова Михайло Сімашкевич запропонував підготувати звернення до вищих органів влади. Відтак, прийнято рішення скликати позачергову сесію, на якій скасувати рішення про встановлення мораторію, а натомість прийняти відповідне звернення від міської ради до керівництва країни.

Вл. інф.

Експортували янтарну насолоду

З початку року виробники меду Хмельниччини відправили зарубіжним партнерам 4 тисячі тонн цього цілющого продукту, що на третину більше порівняно з 2015-м. За поставлений за кордон натуральний мед подільські виробники вторгували 169 мільйонів гривень. До числа країн, де найбільше купують цей товар, увійшли Польща, Люксембург, Німеччина, США та Словаччина.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Реанімували свердловини

Газогін від свердловини в селі Біла Церква Рахівського до селища Солотвине Тячівського району на Закарпатті почали прокладати фахівці Львівської філії ПАТ «Укргазвидобування». Роботи плануться завершити до кінця нинішнього року.

— Введення газогону в дію дасть змогу відновити газопостачання Солотвиного, а в перспективі подати блакитне паливо і до Білої Церкви — в одне з найбільших сіл Рахівщини, яке досі не газифіковане, — наводить слова Геннадія Москаля прес-служба ОДА.

Керівник області також зазначає, що паралельно ведеться дослідно-промислова розробка Лютнянської — другої площі, де залягає природний газ — біля села Тихий Великоберезнянського району. Уже пробурили одну свердловину з середньодобовим дебетом 50 тисяч кубометрів газу.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Знову звучать пісні Володимира Шинкарука

Учора у Житомирі розпочався II Міжнародний фестиваль «Пісенний Спас».

19 серпня — дата не випадкова. Це день народження Володимира Шинкарука — науковця, письменника, виконавця власних пісень. Це він запровадив традицію проведення своїх мистецьких звітів перед земляками. Після його відходу у вічність її вирішили продовжити. Це вже другий «Пісенний Спас» без Шинкарука. Триватиме він три дні. Цьогоріч у рамках фестивалю змагатимуться виконавці у трьох номінаціях: естрадна пісня, авторська пісня і співана поезія, конферансьє. Своєрідним прологом до фестивалю стала персональна виставка художниці, телеведучої, президента мистецької агенції «Територія А» Анжеліки Рудницької **(на знімку ліворуч)**, що відкрилася в етномистецькому центрі «Дім української культури». Першу її виставку «Місто прозорих мурів» у Житомирі проводив саме Володимир Федорович.

Під час відкриття експозиції заслужена артистка України голова оргкомітету фестивалю «Пісенний Спас» Ірина Шинкарук **(на знімку праворуч)** продемонструвала кубки, які вручатимуть переможцям. Їх виготовила бердичівська художниця-скульптор Аліса Дідківська-Петросюк. У центрі скрипкового ключа-пташки не випадкове яблуко: Володимир Шинкарук народився на свято, яке в народі називають Яблучним Спасом.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Повернувся на місце злочину і попався

Трохи кумедна історія трапилася в запорізькому магазині з продажу інструменту. Невідомий чоловік спочатку схопив із прилавка «болгарку» (кутову шліфувальну машину) і втік.

Утім, не минуло й півгодини, як він повернувся вже за новою здобиччю. Власник магазину злодія одразу впізнав, зчинив ґвалт, і чоловік знову побіг геть. Викликаний поліцейський наряд прибув дуже швидко і за вказаним продавцем напрямом та прикметами знайшов і затримав зловмисника. Триває слідство.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Авіатори змагатимуться за Кубок очільника міста

На аеродромі «Кам'янка» в Дніпрі 10—11 вересня відбудеться перший в історії обласного центру авіафестиваль Dnipro Open Sky, присвячений 240-річчю міста. Його учасники змагатимуться за Кубок градоначальника Дніпра з літакового спорту-2016. **Як повідомляє прес-служба міськради,** у заході будуть представлені понад десять типів літаків з усієї країни.

Відкриють авіафест повітряним фристайлом та показовими стрибками парашутистів. У рамках заходу відбудеться виставка спортивної та цивільної авіатехніки, показовими виступами порадують авіа- й автомоделісти. Також облаштують зони активного відпочинку та дитячий простір. Ще одна розвага — можливість побачити Дніпро із висоти пташиного польоту, піднявшись на повітряній кулі.

Галина НЕРЕТІНА.
Дніпропетровська область.

ЦИФРА

7,5 млн. грн. виділили цьогоріч у Миргороді, що на Полтавщині, на ремонт освітніх закладів. За ці кошти тут лагодять дахи, підлоги, фасади будівель, а також здійснюють «косметичне» оновлення шкіл і дитсадків.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтавська область.

Співпрацюємо з іноземними правоохоронцями

Прокуратура Рівненщини з початку року виконала 34 запити про міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. 28 з них надійшли від компетентних органів іноземних держав, 6 — від органів досудового слідства України.

До іноземних компетентних установ прокуратура області скерувала шість запитів правоохоронних органів регіону про міжнародну правову допомогу, зокрема, до Болгарії, Чехії, Естонії, Китайської Народної Республіки, Великобританії та Північної Ірландії. Від компетентних органів іноземних держав для подальшого кримінального переслідування надійшло чотири кримінальні провадження, в яких нині триває досудове розслідування.

Вл. інф.

Токарєв у Києві не виступатиме

22 листопада у київському Палаці «Україна» мав відбутися концерт виконавця російського шансону Віллі Токарева. Однак його довелося скасувати. Виявилося, що російський співак, який має американське громадянство, перед тим, у 2015 році, дав концерт у анексованому Криму. Як заявив директор Палацу «Україна» Роман Недзельський, було переглянуто список артистів, яким заборонено виступати в Україні, і Віллі Токарєва в ньому не було. Але принцип є принцип. Варто зазначити, що організатором концерту є депутат Київради від БПП «Солідарність» Дмитро Гордон.

Найближчим часом Україну очікує тепла погода (Укргідрометцентр)

Родини загиблих героїв не залишаються без підтримки

Волонтер із Харківщини Марина Хаперська родом із Новоукраїнки, тож вирішила налагодити співпрацю з міським головою Олександром Корінним та закордонними волонтерськими організаціями для допомоги нашим героям та їхнім сім'ям. Вона вже не раз передавала кошти, одяг, шкільне приладдя, які надсилають родинам загиблих військових Валерія та Іван Фальківські з США, Анна та Олег Алексєєви (Німеччина) та інші благодійники.

Співпраця з небайдужими розпочалася майже два роки тому. «На той час я народила другу дитину, пішла у декретну відпустку і вирішила, що повинна допомагати нашим арміям. Розпочала з приготування сухих борщів. Марина Хаперська налагодила тісний зв'язок саме з бійцями 53-ї бригади. Допомагати доводилося не лише продуктами, а й одягом, військовою амуніцією, запасними частинами.

Про дітей, чиї батьки загинули в АТО, Марина дізналась від мешканки Новоукраїнки Ірини Рублі. Саме вона й стала місточком довіри між волонтеркою, міською владою та зарубіжними благодійниками. Чергова зустріч у міській раді об'єднаної територіальної громади відбулася з осиротілою родиною бійця Віталія Яреми.

«Ми вдячні, що про нас не забувають, вдячні за підтримку і розуміння нашого горя», — кажуть рідні героя. Кошти, які передала родина Фальківських, його дружина Галина вирішила витратити на підготовку сина до школи та на його оздоровлення.

Олена КОМІСАРЕНКО.

Новоукраїнка Кіровоградської області.

Під час зустрічі у міськраді.

Фото автора.

ФОТОФАКТ

На Львівщині на базі Навчального центру Національної гвардії України відбулися урочистий випуск інструкторів підрозділів оперативного призначення відповідно до стандартів НАТО та показові заняття з тактичної, вогневої, військово-інженерної підготовки, військової топографії, а також тактики ведення бою в умовах населеного пункту.

Фото Євгена КРАВСА.

Найбільше радіації — у грибах

Фахівці лабораторії електромагнітних полів та інших фізичних факторів Житомирського обласного лабораторного центру МОЗ з початку року здійснили понад тисячу вимірів вмісту цезію-137 у харчових продуктах. Перевищення допустимих рівнів виявлено у 29 пробах. Зокрема, із 44 проб грибів не відповідали нормі 10, а з 76 проб м'яса — 12. Було досліджено 533 проби овочів — у жодній з них не виявлено перевищення вмісту радіоактивної речовини. Незначні відхилення зафіксовано в лікарській сировині, молоці та ягодах.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомирська область.

РЕГІОН: СУМЩИНА

«Авіакон» нарощує потужність

Конотопський вертольоторемонтний завод «Авіакон», що входить до складу концерну «Укроборонпром», оприлюднив підсумки господарювання у першому півріччі нинішнього року. Вони більш ніж вагомі: лише в рамках виконання державного оборонного замовлення підприємство випустило продукції на 20,4 млн. грн. Це майже у чотириста разів більше, ніж на таку ж минулорічну дату.

До бюджетів усіх рівнів та соціальних фондів завод перерахував 105 млн. грн. Місячний фонд заробітної плати збільшився на 29 відсотків, а її середній розмір сягнув 10 тисяч 128 грн. Порівняно з минулим роком заробітки зросли на чверть. При цьому штат працівників збільшився на 21 особу.

Міський голова попався на хабарі

Міського голову Ромен Сергія Салатуна затримали в момент одержання хабара у розмірі 40 тис. грн. Антикорупційну операцію проводили співробітники Військової прокуратури та поліції.

Перед цим чиновник вже «заробив» 10 тис. грн. за те, що виніс питання на розгляд міськвиконкому. Решту грошей вимагав за «кінцевий результат». Хабар міському голові передав регіональний представник одного з підприємств за надання дозволу на будівництво, експлуатацію і технічне обслуговування на території Ромен комп'ютерних та кабельних мереж.

Нині правоохоронці вирішують процедурні питання щодо обрання запобіжного заходу затриманому, відсторонення його на період розслідування від займаної посади та вручення підозри.

Створили асоціацію

У Шостці учасники бойових дій вирішили об'єднатися в асоціацію. Ініціаторами створення нової громадської організації стали демобілізовані бійці АТО.

Окрім них до складу асоціації увійшли колишні воїни-інтернаціоналісти та волонтери. Учасник АТО Віктор Осипенко каже, що організація розв'язуватиме проблеми своїх членів, з якими колишні бійці стикаються, повернувшись до цивільного життя. Це, зокрема, питання виділення землі, соціального захисту, транспортного та медичного обслуговування. Однак лише на побутових речах не зациклюватимуться: займатимуться патріотичним вихованням молоді і допомагатимуть бійцям на фронті.

Володимир ЧЕРНОВ.

Почуємо ритми чотирьох континентів

Завтра в Луцьку розпочинається фестиваль «Поліське літо з фольклором», у якому візьмуть участь колективи з Кенії, Венесуели, Індії, Грузії, Польщі, Румунії та України. Урочисте відкриття мистецької імпрези відбудеться о 18-й годині на території Луцького замку.

Такі фестивалі в місті проводяться з 1994 року **(архівне фото — зі свята у 2012-му)**. Традиційною для нього стала й хода з Театрального майдану вулицями міста.

Цьогоріч фестивальні дійства відбудуться на Театральному майдані, в Луцькому замку, музично-драматичному академічному театрі імені Т. Г. Шевченка, парку культури і відпочинку імені Лесі Українки, міському Палаці культури. Артисти також побувають на богослужіннях у Свято-Троїцькому кафедральному соборі УПЦ КП та кафедральному костелі Святих Петра і Павла.

Засновниками й організаторами фестивалю є Луцька міськрада та міський Палац культури. Співорганізаторами виступають Мінкультури, управління культури і туризму Волинської ОДА. Автор та керівник проекту — заслужений діяч мистецтв України Юрій Войнаровський.

Завершиться фестиваль 24 серпня великим гала-концертом на луцькому стадіоні «Авангард».

Максим СОЛОНЕНКО.

Волинська область.

Фото з архіву автора.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...запровадять «картку херсонця»

У Херсоні, за прикладом Києва, готуються запровадити пластикову картку для пільговиків. Пред'явивши її, власники зможуть безплатно користуватися послугами громадського транспорту, купувати ліки за зниженими цінами тощо. Проект уже схвалили депутати міськради, доручивши його реалізацію міському управлінню соцполітики. Але там поки що не підрахували, в яку суму стане проект муніципальний скарбничці і коли конкретно він запрацює. «У Херсоні 82 тисячі пенсіонерів, а загалом правом на різноманітні пільги користується понад сто тисяч городян, тобто майже кожен третій. Виготовлення пластикових «карток херсонця» коштуватиме недешево, — каже начальник міського управління соціальної політики Олена Рузгіс. — Та ще дорожчим буде виготовлення програмного забезпечення та закупівля відповідної апаратури».

У Херсоні вже понад десять років діє програма «Муніципальний хліб», у рамках якої незаможні споживачі також отримали пластикові картки. У магазинах вони реалізують своє право на знижку під час купівлі соціальних сортів хліба. Проте ефективно допрограмувати ці картки так, щоб розширити обсяг пільг, не вийде, кажуть в управлінні соціальної політики. По-перше, дешеву випічку за картками купують лише 5,5 тисячі мешканців обласного центру, а «карток херсонця» потрібно разів у двадцять більше. По-друге, використане для реалізації попереднього проекту програмне забезпечення вже застаріло морально і фізично. Тож на купівлі нового обладнання економити не вдасться.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

...благодійні внески замінять «пологові сертифікати»

У Кременчуці на Полтавщині втілюється в життя новий міський проект щодо забезпечення місцевих породіль «пологовими сертифікатами». На його реалізацію з бюджету міста виділили 1,6 мільйона гривень.

За рахунок цих коштів майбутня мама, котра перебуває на обліку з вагітності, отримуватиме сертифікат на 2148 грн. За підрахунками фахівців, цих коштів має вистачити, щоб провести належні обстеження, зробити аналізи та, зрештою, прийняти пологи і надати допомогу новонародженому чи його неньці при ускладненнях без будь-яких благодійних внесків. Саме тих, які раніше фактично вимагали з породіль чи їхніх родичів у пологовому будинку.

Запроваджені міською владою сертифікати видаватимуть тільки кременчужанкам. Але й для них існують певні застереження з метою унеможливити нераціональне використання бюджетних коштів. Зокрема, у наданні сертифіката можуть відмовити або припинити його дію, якщо жінка без поважних причин не стала на облік у жіночій консультації після 13—14 тижнів вагітності. Такі само санкції будуть застосовані у випадку ігнорування майбутньою мамою приписів і рекомендацій профільних лікарів. Отже, кожна потенційна власниця сертифіката не лише одержує право на грошову допомогу з міського бюджету, а й мусить узяти на себе обов'язок дбати про здоров'я крихітки ще в материнському лоні та про власне. Дія сертифіката не розповсюджується також на амбулаторне лікування та на медичну допомогу за межами пологового будинку.

Василь НЕЙЖМАК.

Полтавська область.

«Антонов» має 18 замовлень на виробництво літаків (UBR)

Два мільйони гривень виділено з міського бюджету Тернополя на встановлення побудинкових лічильників тепла в багатоповерхівках. Насамперед це стосується будинків, які не підпадають під жодну з програм з енергоефективності, що діють у місті. За словами міського голови Сергія Надала, це лише половина необхідної суми, адже загальна вартість лічильників тепла за нинішніх цін становить майже 4 мільйони гривень, *повідомляє наш власкор Галина Миколин*

Скористалися програмою — отримали безповоротну фінансову допомогу

За сім місяців поточного року вже понад 76 тисяч українських родин скористалися урядовою програмою з енергоефективності та отримали безповоротну фінансову допомогу на утеплення житла. Майже третина цих сімей, а саме — 22,3 тисячі домогосподарств, скористалися ще й місцевою підтримкою та отримали додаткове відшкодування своїх витрат із місцевих бюджетів на суму 19 мільйонів гривень. По місцеву підтримку звертаються і ОСББ. Цьогоріч понад 70 ОСББ отримали компенсації з місцевих бюджетів на суму майже мільйон гривень.

Хто ще не утеплився?

Можливість скористатися одразу кількома програмами підтримки, пояснюють у Держенергоефективності, стимулює українців до енергозбереження. Адже подвійна, а інколи й потрійна допомога на утеплення — з державного, обласного чи районного/міського бюджетів — значно здешевлює вартість енергоефективного обладнання та матеріалів, зменшуючи в такий спосіб фінансове навантаження на бюджет родин під час утеплення.

Так, завдяки ініціативі агентства Держенергоефективності у 2016 році прийнято 184 місцеві програми, за якими відшкодовується частина відсотків чи суми «теплого кредиту». Зокрема, прийнято 24 обласні програми, дія яких поширюється на всі райони й міста відповідного регіону та обласний центр у тому числі. Додатково в цих регіонах запроваджено 93 районні та 67 міських програм.

Сьогодні вже виділено фінансування 14 обласних, 31 районної, 43 міських програм у розмірі 62,6 мільйона гривень. Із них майже половина — на реалізацію обласних програм. Варто відзначити, що місцеві програми спрямовано на різні категорії учасників: одні надають компенсацію як фізичним особам, так і ОСББ, інші зорієнтовані лише на одну категорію позичальників.

Держенергоефективності продовжує співпрацювати з органами місцевого самоврядування з метою прийняття місцевих програм відшкодування за «теплими кредитами», а також їх розширення на всі категорії позичальників, та головне — задля виділення коштів на їх фінансування.

Безповоротна урядова фінансова допомога ОСББ та ЖБК

Уряд відшкодовує ОСББ:
✓ 40% на утеплення;
✓ 70% - субсидіантам.

+

Додаткове відшкодування з місцевих бюджетів:
✓ до 25% річних
✓ до 40% суми кредиту

Статистика:
317 ОСББ – учасників програми
31,26 млн грн. залучених коштів
8,1 млн грн. відшкодовано Урядом

Удруге зважилися на залучення додаткових коштів

Представники ОСББ задоволені участю в урядовій програмі з енергоефективності. Тому й звертаються повторно по державну фінансову допомогу на впровадження енергоефективних заходів. Одне з таких — ОСББ «Альма-центр», що в Харкові.

Уперше воно стало учасником програми восени минулого року та залучило майже 360 тисяч гривень на утеплення будинку. Держава відшкодувала 168 тисяч гривень. Оскільки в багатоповерхівці є сім'ї—отримувачі субсидій, яким за умовами програми надається 70 відсотків компенсації, то загальна сума державної допомоги для ОСББ становила навіть більше, ніж 40 відсотків. У результаті мешканці отримали утеплений будинок з комфортними умовами проживання у ньому та економію витрат на опалення. На цьому ОСББ не зупинилося, а вирішило вдруге скористатися програмою та встановити ІТП. Оскільки нещодавно в Харківській області запрацювала регіональна програма здешевлення «теплих кредитів», то ОСББ цього разу отримає понад 60 відсотків відшкодування своїх витрат: 40 відсотків із державного бюджету та 20 — з обласного.

Львівське ОСББ «Берегиня» також удруге звернулося по урядову допомогу та залучило значну суму коштів на комплексне утеплення шестиповерхового будинку — 1,35 мільйона гривень. Перший досвід участі у програмі був позитивний. ОСББ встановило прилади обліку тепла та електроенергії, нові вікна, модернізувало освітлення, вклавши 143 тисячі гривень. Із цієї суми 43,6 відсотка — із врахуванням субсидіантів — відшкодувала держава, а ще 30 — місцева влада. Після модернізації освітлення в під'їздах витрати будинку на електроенергію зменшилися більш як утричі!

Так утеплюють багатоповерхівки.

ЦИФРА

За весь час дії програми 317 ОСББ та ЖБК стали її учасниками та залучили понад 31 мільйон гривень на утеплення житла.

Отже, ОСББ, які вже скористалися програмою, підрахували економію витрат на комунальні платежі, усвідомлюють необхідність проведення більш серйозних енергоефективних заходів та зважуються на залучення додаткових коштів.

Загалом попит на державну підтримку серед ОСББ продовжує зростати. Лише за перший тиждень серпня ще шість ОСББ приєдналися до програми, залучивши понад півмільйона гривень на енергоефективні заходи в багатоповерхівках.

Матеріал, фото та інфографіку надано Управлінням комунікації та зв'язків із громадськістю Держенергоефективності.

Як із газу добувають... воду

ДО УВАГИ УРЯДУ

Йосип Балюк** (на знімку) **працює оператором шкільної котельні в селищі міського типу Великі Коровинці Чуднівського району Житомирщини. Він власник патенту на винахід №86845. Чи багато ви знаєте операторів котелень, в яких є такі документи? Про сам винахід трохи згодом, спочатку про його автора.

2 лютого 2017-го виповниться 60 років його трудового стажу. Це офіційно, за трудовою книжкою. Але почав працював ще до того, як зробили перший запис, тож насправді вже минуло 60 літ відтоді, як став доглядати телят на фермі. У ті часи починали працювати після семи класів.

Потім був Смілянський технікум харчової промисловості. У дипломі запис: технік-технолог цукрового і крохмально-патокового виробництва. Чверть століття працював на місцевому цукровому заводі. Тепер зрозуміло, чому він саме такий фах обрав? Був техніком-технологом, начальником зміни.

А у шкільній котельні він уже 21-й рік. Брав участь у її створенні. Саме тому вона й відрізняється від інших.

Чим? Про суть тих змін у бібліографічних даних до патенту на винахід сказано так: «1. Спосіб підтримання необхідної кількості мережевої води в системі централізованого водяного опалення, який включає контролювання необхідної кількості води за рахунок вимірювання рівня води в розширювальному баку з подальшим його поповненням додатковою водою за рахунок додаткових джерел, попередньо провівши підготовку додаткової води, який (тобто спосіб. — **О.Л.**) відрізняється тим, що додаткову воду одержують із димових газів, що відходять від генератора тепла в результаті спалювання природного газу в середовищі атмосферного повітря, при цьому димові гази охолоджують до температури нижче 100^0С, направляючи їх у пристрій конденсації парів води з димових газів, а поповнення води до необхідної кількості проводять шляхом збору конденсату в системі відводу димових газів і направленням конденсованої води в систему централізованого водяного опалення, при цьому одержують додаткову воду з pH=7,5...7,8, а її підготовку здійснюють тільки шляхом видалення механічних домішок».

Популярно про це можна сказати так. Горіння природного газу — це процес розпаду метану на вуглекислий газ і воду, який супроводжується виділенням тепла. Коли димові гази охолоджуються до температури нижче ста градусів, вуглекислий газ вилітає в трубу, водяна пара конденсується і використовується для підтримання необхідної кількості мережевої води. Йосип Каленикович стверджує, що якби конденсувати всю пару, яка утворюється під час спалювання газу в Україні, вийшло б по тонні води на кожного жителя.

Слово «відрізняється» зустрічається в бібліографічному описі ще сім разів. Розповідати про все було б надто складно, адже довелося б пояснювати, що таке «рекуператор», «напівтор» тощо. Але одне все-таки варто виділити. Під час експлуатації системи водяного опалення відбуваються нормативні безповоротні втрати води. Поповнення її запасу водою з конденсованої пари — це спосіб запобігання утворенню карбонатних відкладень на поверхнях системи опалення, тобто того, що в народі називають «накипом». Оператор котельні хвалиться, що за 12 років у систему ні разу не доливали «сторонньої» води.

Йосип Каленикович стверджує, що його вода лікувальна, декому допомогла позбутися стійкої недуги. Може, й так, не буду ні підтверджувати, ні спростовувати.

Але є й те, що не ввійшло в патент, бо це, швидше, раціоналізаторська пропозиція. Винахідник наполіг на тому, щоб замість насоса потужністю 45 кіловатів поставили однокіловатний. Не вірили. Але все працює. Він назвав цифри заощаджених кіловат-годин. Вони вражають.

Цей винахід Й. Балюка може значно зекономити кошти на опалення і багатоквартирних будинків. Однак головною проблемою для Йосипа Калениковича є те, що нові його ідеї не знаходять підтримки: їх відкидають, мотивуючи, що це неможливо. А самотужки їх не реалізувати.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомирська область.

Фото надано автором.

Три мільйони на кредити

Депутати Вінницької облради виділили з бюджету три мільйони гривень на фінансування робіт з утеплення житла та придбання енергоефективних засобів опалення приміщень.

— Ми на ділі підтримали рішення уряду про фінансування програми з енергозбереження, яку в народі називають «теплі кредити», — каже голова Вінницької облради Анатолій Олійник. — Вважаємо, що місцеві органи влади мають підставляти плече у розв'язанні життєво важливих проблем. Утеплення будинків, перехід на альтернативні джерела опалення — питання, передбачені обласною програмою енергоефективності, схваленою депутатами.

За словами Анатолія Олійника, вирішення питання альтернативного опалення починали з об'єктів соціальної сфери. Над цим працюють упродовж останніх десяти років. Понад триста таких об'єктів — школи, дитячі садки, медичні заклади, будинки-інтернати — уже опалюють дешевшими джерелами енергії. Найпоширеніші з них — дрова, тріски, а також звичайна солома. У низці районів використовують електричне опалення.

Після прийняття Кабміном програми «теплих кредитів» облрада долучилася до її вирішення на умовах співфінансування. Так, із п'яти мільйонів гривень загального обсягу коштів регіональної програми відшкодовано майже два мільйони гривень. Загалом «теплими кредитами» скористалися приблизно три тисячі вінничан.

Нагадаємо: наприкінці липня Кабмін виділив додатково сто мільйонів гривень на стимулювання фізичних осіб до придбання енергоефективного обладнання та матеріалів для утеплення власних помешкань.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

А споживачі проти

У Сумах спалахнув конфлікт через газові лічильники, які встановлюють не у квартирах, а на вході до багатоквартирних будинків. Мешканці багатоповерхівок, розташованих на вул. Сумсько-Київських дивізій, не дозволили працівникам ПАТ «Сумигаз» проводити монтажні роботи.

Люди вважають, що повинні платити лише за себе. А коли на всіх порівну ділитимуть показники будинкових лічильників, відпаде будь-яка мотивація економити енергоносій та з'явиться підґрунтя для зловживань, які оплачуватимуть зі своїх кишень сумлінні споживачі.

У ПАТ «Сумигаз» вважають, що діють у рамках чинного законодавства. Підприємство планує до кінця року встановити в області 870 будинкових лічильників. Мешканцям багатоповерхівок, які від цього відмовляться, погрожують нараховувати плату по максимуму: замість місячної норми споживання 4,4 кубометра газу на людину запровадять 9,8 кубометра.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Табло Ігор

Ріо-де-Жанейро (Бразилія). Ігри XXXI літньої Олімпіади.

18 серпня.

Веслування. Чоловіки. Каное-одиночка. 200 м. **1. Юрій Чебан (Україна) — 39.279 (олімпійський рекорд).** 2. Валентин Дем'яненко (Азербайджан). 3. Кейруш Душ Сантуш (Бразилія). Байдарки-двійки. 200 м. 1. Іспанія. 2. Велика Британія. 3. Литва. 1000 м. 1. Німеччина. 2. Сербія. 3. Австралія. Жінки. Байдарки-одиночки. 500 м. 1. Козак (Угорщина). 2. Йоргенсен (Данія). 3. Каррінгтон (Нова Зеландія).

Боротьба. Жінки. 53 кг. 1. Маруліс (США). 2. Єшіду (Японія). 3. Маттссон (Швеція); Синишин (Азербайджан). 63 кг. 1. Каваї (Японія). 2. Мамашук (Білорусь). 3. Михалик (Польща); Ларіонова (Казахстан). 75 кг. 1. Вібе (Канада). 2. Манюрова (Казахстан). 3. Чжан Фенлю (Китай); Букіна (РФ).

Тріатлон. Чоловіки. 1. Алістер Браунлі (Велика Британія). 2. Джонатан Браунлі (Велика Британія). 3. Генрі Шуман (ПАР).

Бадмінтон. Жінки. Парний розряд. 1. Японія. 2. Данія. 3. Корея.

Стрибки у воду. Жінки. Вишка, 10 м. 1. Жень Цянь (Китай). 2. Сі Яцзе (Китай). 3. Банфето (Канада).

Вітрильний спорт. Клас «470». Чоловіки. 1. Хорватія. 2. Австралія. 3. Греція. «49-ег FX». Жінки. 1. Велика Британія. 2. Нова Зеландія. 3. Франція. Клас «49-ег». Чоловіки. 1. Нова Зеландія . 2. Австралія. 3. Німеччина. Жінки. 1. Бразилія. 2. Нова Зеландія. 3. Данія.

Хокей на траві. Чоловіки. 1. Аргентина. 2. Бельгія. 3. Німеччина.

Волейбол пляжний. Чоловіки. 1. Бразилія. 2. Італія. 3. Нідерланди.

Тхеквондо. Чоловіки. До 68 кг. 1. Абугауш (Йорданія). 2. Денисенко (РФ). 3. Гонсалес-Бонілья (Іспанія); Лі Де Гун (Корея). Жінки. До 57 кг. 1. Джоунс (Велика Британія). 2. Кальво-Гомес (Іспанія). 3. Алізаде-Зенурін (Іран); Вагбе (Єгипет).

Легка атлетика. Чоловіки. 400 м з бар'єрами. 1. Клемент (США). 2. Тумуті (Кенія). 3. Копельо (Туреччина). Ядро. 1. Кроузер (США). 2. Ковач (США). 3. Волш (Нова Зеландія). 200 м. 1. Болт (Ямайка) — 19,78; 2. Де Грассе (Канада) — 20,02; 3. Леметр (Франція) — 20,12. Багатоборство. 1. Ітон (США). 2. Майєр (Франція). 3. Ворнер (Канада). Жінки. 400 м з бар'єрами. 1. Мугаммад (США). 2. Петерсен (Данія). 3. Спенсер (США). Спис. 1. Колак (Хорватія). 2. Вільоен (ПАР). 3. Шпотакова (Чехія).

Бокс. Чоловіки. 81 кг. 1. Ла Крус (Куба). 2. Ніязимбетов (Казахстан). 3. Бедерлік (Франція); Буатсі (Велика Британія).

***

Після цього у медальному заліку лідирували:

1. США — 100 нагород (35 золотих, 33 срібні, 32 бронзові).

2. Велика Британія — 56 (22, 21, 13).

3. Китай — 58 (20, 16, 22)...

Україна нині на 23-й позиції — 8 медалей (2, 4, 2).

«Золоті» досягнення громадянина красивої країни

Тепер уже володар двох золотих олімпійських медалей (перша була здобута в Лондоні 2012 року) 30-річний Юрій Чебан **(на знімку)** і в Ріо на дистанції 200 м (каное-одиночка) став тріумфатором. Він блискуче стартував по восьмій доріжці й усю дистанцію бився за «золото» зі своїм колишнім співвітчизником, а нині азербайджанцем Валентином Дем'яненком.

Лідерства Юрій не віддав ані на сантиметр і в підсумку виграв 114 сотих секунди. Час переможця (39,279) став новим олімпійським рекордом!

— Для мене це четверті Олімпійські ігри, — сказав одесит. — Але вони були особливо хвилюючі. Це, швидше за все, остання Олімпіада в моєму житті, тому хотілося закінчити її саме на такій яскравій ноті. Тому безмежно радий, що все в мене склалося, як мріялося.

***

Юрій пояснив, чому вибрав саме таку розмальовку для свого каное. Він зазначив, що є громадянином шикарної та красивої країни, тому вирішив пофарбувати човен в національні кольори.

— Мав дуже великий вибір варіантів. Але подумав: навіщо мені рибки, акули. Маю шикарну, красиву країну, тому пофарбував човен в українські кольори.

На задньому плані козаки скачуть у пшеничному полі і напис «Україна». Для мене це особливо радісна перемога. Адже золота медаль заробляється дуже важкою працею. Ви, можливо, бачили руки Верняєва? От і в мене майже такі самі, в мозолях...

***

Варто нагадати, що на Іграх у Пекіні-2008 Юрій Чебан завоював бронзову відзнаку на каное-одиночці на дистанції 500 метрів, а в Лондоні-2012 і в Ріо-2016 став золотим медалістом на 200-метрівці.

***

Мама дворазового олімпійського чемпіона Людмила (сама у минулому веслувальниця), котра колись привела 13-річного Юрка до веслувальної школи навчатися в тренера Євгена Лесака, охоче висловилася щодо великої перемоги сина в Ріо-де-Жанейро:

— Це була бажана перемога, в принципі, медаль передбачувана. Ви, напевне, знаєте, що сталося з його потраплянням до фіналу. Помилилися судді, котрі не включили Юрка до вирішального старту. Спершу і сама розгубилася. Але потім порадила сину писати протест. І він, зрештою, вирішив питання на свою користь. Оргкомітет визнав помилку і допустив його до фіналу. А ми тепер тішимося другим «золотом», яке Юра завоював для України. Це дуже добре, що маємо такий щасливий підсумок...

Фото www.rio2016.com.

Успіх у гостях — перспективна справа

UEFA EUROPA LEAGUE

Футбол. Ліга Європи. Раунд плей-оф. Перший матч. 18 серпня.

«Істанбул Башакшегір» (Туреччина, Стамбул) — «Шахтар» (Україна, Донецьк). 1:2. Голи: Чикалеші, 24 (автогол), Коваленко, 41, Емре, 56 (п).

«Істанбул»: Бабаджан, Алкілич (Дьєн, 72), Айган, Єпуряну, Езтурн, Текдемір, Емре (Гольмен, 75), Моссоро, Вішча, Дока (Юндер, 46), Чикалеші. **Тренер** — Абдула Авджи.

«Шахтар»: П'ятов, Срна, Кучер, Ракицький, Ісмаїлі, Фред, Степаненко, Марлос, Коваленко (Малишев, 87), Тайсон (Нем, 80), Феррейра (Едуардо, 70). **Тренер** — Паулу Фонсека.

Рефері — Гав'єр Естрада (Іспанія).

Стамбул. «Фатіг Терім Башакшегір». 3 016 глядачів. 24 градуси.

Те, що в «Шахтаря» вищий клас за рахунок виконавчої майстерності гравців, підтвердив матч у Стамбулі. Але і господарі продемонстрували велике бажання боротися.

У цьому поєдинку Паулу Фонсека вирішив застосувати варіант складу з одним нападником. Цю позицію він довірив Феррейрі. Аргентинець дуже старався, але цього разу забити йому не пощастило.

А перший гол «Шахтаря» став наслідком активних дій його оборонців. Після розіграшу кутового до атаки підключився Ракицький, який пробив так потужно, що рикошетом від турецького футболіста Чикалеші м'яч влетів у ворота стамбульців.

До кінця першого тайму «гірники» господарювали на полі, а суперник діяв надто закрито. Ближче до перерви гостям таки вдалося забити другий м'яч. Українська команда розіграла напрочуд ефектну комбінацію. Була навісна флангова передача від Степаненка і чудовий удар головою Коваленка в протихід воротареві.

Але така чимала перевага, либонь, трохи розслабила гостей. Адже після відпочинку вони не одразу включилися в боротьбу. І були покарані за це. Ракицький порушив правила, і рефері призначив пенальті, котрий реалізував досвідчений Емре.

Турки вирішили, що ще можуть урятувати матч. Тому почали діяти відкритіше. Відтак у «гірників» з'явилися можливості впіймати суперника на контратаках. Зокрема, найкращу нагоду забити отримав Марлос, але він влучив у стійку.

В останні хвилини господарі великими силами пішли вперед, сподіваючись урятувати матч. Але футболісти «Шахтаря» досить холоднокровно і майстерно збивали темп, намагалися якомога довше тримати м'яч.

Отже, здобуто заслужену перемогу на виїзді, котра дає певні шанси на досягнення підсумкового успіху. Однак усе вирішиться наступного четверга у Львові, де команди проведуть другу зустріч.

***

Поєдинок у Стамбулі став для Даріо Срни **(на знімку)** 500-м у складі «Шахтаря».

Фото ФК «Шахтар».

У НОМЕР

Окупанти обстріляли центр Мар'їнки

Бойовики на Донбасі продовжують порушувати Мінські домовленості і активізували важку техніку та розвідку. **За інформацією прес-центру АТО,** за останню добу (станом на 19.08) з артилерії окупанти гатили по позиціях у Троїцькому, Семигір'ї, Луганському та Ленінському. На ділянці Торецьк—Авдіївка терористи лупили з мінометів, гранатометів різних систем, великокаліберних кулеметів та стрілецької зброї. У Новоселівці, Новгородському, Верхньоторецькому та Луганському окупанти застосували БМП, поблизу Троїцького — танк.

Що відбувається на фронті, розповів боєць ЗСУ (район дислокації -маріупольський напрямок): «Ситуація складна, однак контрольована. Бойовики штурмують наш опорний пункт постійно. Вночі підійшла впритул ворожа диверсійна група — метрів на 50. Ми відкрили шквальний вогонь. Вони відступили. А вже через хвилин 15 почався артилерійський обстріл — працювали САУ. 152-й калібр тут не дивина. На фронті ми уже понад рік. За цей час тактика ворога змінилася. Про це свідчить і щільність вогню, і маскування. Зараз місцевих сепарів там уже немає. Кадрові військові і найманці з РФ. Вони постійно проводять ротацію, на передову стягнули багато важкої техніки. Схоже, прориватимуть лінію фронту. Хотілося б помилятися, однак дані розвідки підтверджують це».

За інформацією начальника поліції Донецької області В'ячеслава Аброськіна, протягом останньої доби терористи обстрілювали і мирне населення в Мар'їнці. «Бойовики розстріляли центр міста — район проспект Дружби. Через влучання снаряда загорівся будинок біля школи №2. Оглянути пошкодження поки що не є можливим. Група поліції готується на виїзд, при першій нагоді правоохоронці прибудуть на місце обстрілу», — повідомив він.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Бойові побратими спростували кремлівську версію подій на півострові

Із названих Євгеном Пановим «диверсантів» один — пенсіонер, у другого — інвалідність

У Запоріжжі відбулася прес-конференція бойових побратимів Євгена Панова, котрого після відомих подій у Криму оголосили «терористом». Олег Коломоєць та Руслан Селезньов звернули увагу присутніх на відверті невідповідності версії російських спецслужб. По-перше, Євген Панов і в 37-й батальйон територіальної оборони потрапив лише як хороший водій. І хіба що саме цю функцію дозволяли йому успішно виконувати і стан здоров'я, і комплекція. По-друге, названі ним, і очевидно, що після катувань, прізвища інших «членів диверсійної групи» — Олега Дмитренка та Олексія Сандула теж викликають запитання. Адже обидва не залишали території Запорізької області. Окрім того перший — уже пенсіонер, а другий офіційно визнаний — після поранення — інвалідом, адже у нього напівпаралізована рука.

Щодо появи Панова в Криму, то ніяких розумних пояснень цього факту, за словами учасників прес-конференції, нема. Востаннє він виходив на зв'язок, перебуваючи у Василівці. Це на трасі Харків—Сімферополь. Дружині ж Євген повідомив, що їде до Запоріжжя на зустріч із бойовими побратимами і, можливо, там і заночує. Жінку це ніяк не стурбувало — Євген неодноразово саме так зустрічався з друзями із батальйону, з якими служив до серпня 2015 року. Тож чому і як він потрапив до Криму, абсолютно незрозуміло.

І навпаки — зрозуміло, що, найімовірніше, проїзд здійснено через Чонгар (по згаданій автомагістралі). І тоді вже нове запитання до казкарів від ФСБ: «терорист», виходить, їхав із Києва до Одеси через Владивосток? Бо з Чонгара він мав проїхати до Джанкоя, а далі через Красноперекопськ до Армянська (де, власне, готувався «теракт»). Останнє містечко розташоване на самісінькому адміністративному кордоні з Україною, але вже з боку Херсона. Втім, сюди, коли через Перекоп, веде й пряма дорога Енергодар—Каховка—Чаплинка. То навіщо тому «терористові» робити зайвий стокілометровий гак окупованою територією?

Олег Коломоєць та Руслан Селезньов закликали і місцеву владу, і Верховну Раду докласти зусиль до звільнення Євгена Панова з путінських катівень. Окрім того, висловлено занепокоєність безпекою сімей Олега Дмитренка та Олексія Сандула. Які можуть не менш дивним чином опинитися в Криму і зізнатися у всіх смертних гріхах, як це змушений був зробити після катувань Євген Панов.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Сміттєвий вулкан димить і горить

Пожежа сталася на полігоні твердих відходів у Хмельницькому

Те, про що так часто попереджали і чого так боялися, все-таки сталося. У Хмельницькому загорілось міське сміттєзвалище. Пожежникам про небезпечну подію на відкритій території міського полігона твердих побутових відходів повідомили працівники комунального підприємства «Спецкомунтранс». Вогонь устиг поширитися на площу у триста квадратних метрів.

До місця пожежі були спрямовані сили і засоби пожежно-рятувальних підрозділів та комунальних підприємств обласного центру. До ліквідації було залучено 26 рятувальників на семи одиницях пожежної та спеціальної техніки. Їм допомагали комунальники. Протягом трьох годин вогнеборцям довелось локалізовувати вогонь, і лише після цього його повністю ліквідували. На щастя, обійшлось без жертв. Однак гарантувати, що таке не повториться, ніхто не може.

На цьому полігоні це не перша пожежа. Час від часу величезна гора побутового сміття на околиці міста починає диміти, тліти і горіти. Навіть зовні вона нагадує вулкан, що дрімає. Але найбільша небезпека криється десь там, усередині, на глибині кількох десятків метрів. Там десятиліттями накопичується біологічний газ, котрий готовий вибухнути у будь-який момент. Потенційна загроза присутня тут постійно. А у спекотну погоду ризики збільшуються у кілька разів.

Як стверджують рятувальники, гасити такі пожежі доволі складно. Під час горіння твердих відходів вогонь швидко поширюється всередині сміттєвого масиву і по його поверхні. Він супроводжується великою кількістю токсичного диму, через що густа завіса швидко з'являється на значній території навколо.

Хоча до горезвісного грибовицького сміттєзвалища хмельницьке недотягує за своїми масштабами, потенційні ризики тут не менші. Як і проблеми, котрі стали типовими, незалежно від того, де саме — поблизу великого міста чи на околиці села — розростаються полігони відходів. Вони настільки давні і такі постійні, що, здається, нічого нового вже сказати не можна.

Інвесторів — як мух

Скільки пригадую, проблема хмельницького сміттєзвалища ніколи не була забута. І з боку влади, і інвесторів. Останні з завидною постійністю з'являлись у кабінетах представників то міської, то обласної влади. Кожного разу вони малювали захоплюючі картинки екологічного раю на місці теперішнього звалища. Хтось пропонував сортувальні лінії, хтось — потужне виробництво з переробки, одні представляли проекти електростанцій, що можуть працювати на біогазі, другі — котелень, де як паливо використовувався б сміття... Що й казати, один проект ліпший другого. Мало того, часто інвестори готові були взяти на себе і все фінансування з їх впровадження. Здавалось, після перших зустрічей з чиновниками і потискання рук на знак згоди залишається тільке укласти договори і приступити до роботи. Але жодного разу цього не сталось.

Ось один із найгучніших проектів. Чотири роки тому був підписаний протокол про співробітництво між Хмельницькою міською радою та компанією «Держінвестиції України». Відповідно до нього, розширивши нинішній полігон майже вдвічі, мали побудувати завод з переробки сміття. Тоді місто увійшло до десятки тих, де мали зводити такі комплекси. Повідомлялось, що вже навіть почали працювати над проектно-кошторисною документацією, розробкою самого проекту, визначенням вартості та терміну реалізації. Сміття на нове виробництво мало звозити комунальне підприємство «Спецкомунтранс», яке обслуговує 10678 будинків та забезпечує прибирання 3379 контейнерів для вивозу відходів. Для обслуговування міста воно використовує 26 сміттєвозів...

А ось кілька місяців тому до Хмельницької міської ради зі своїми пропозиціями прийшли представники канадської компанії, котра готова розв'язати проблему. Вони обіцяють виробництво з переробки біологічних відходів. Переконують, що останні становлять майже половину від загальної маси сміття. Якщо відокремити, то можна після переробки отримати надзвичайно цінну сировину. При цьому сам процес утилізації пропонують не хімічний, а максимально наближений до природного — при допомозі спеціальних хробаків та комах. Кажуть, що таке екологічно безпечне виробництво вже діє на переробному заводі в Оттаві. А нові комплекси компанія будує у Ванкувері та Огайо. Запрошують туди і хмельницьких чиновників, щоб подивились, переконались у безпечності й ефективності та швидше взялися за впровадження таких само технологій в Україні. Новий завод зможе переробляти і тверді відходи, забезпечивши повний цикл. А добова потужність підприємства становитиме до ста тонн переробки відходів.

Кмітливі та підприємливі інвестори дають гарантії, що готові вкласти у створення нового виробництва 50 мільйонів євро і згодні чекати півтора десятиліття, щоб проект окупився. Не влаштовує такий варіант? Ось інший, котрий пропонує одна з європейських компаній. Вона готова переробляти сміття і паралельно видобувати біогаз, що накопичився у товщах старого полігона.

Не годиться такий варіант? Якщо переглянути пропозиції за кілька останніх років, можна знайти з десяток інших. Але якими б цікавими та інтригуючими вони не були, жодного разу до практичної реалізації так і не дійшло. Чому?

Не вистачало волі та зацікавленості чи землі?

Поговорюють різне. І про те, що не було єдиної державної програми, і це, начебто, стримувало владу на місцях. І про те, що у керівників не вистачало чи то волі, чи зацікавленості у впровадженні запропонованих проектів. Адже тепер уже всім відомо, для доброго господаря сміття — це своєрідна золота жила. Затрат мінімум, а доходи можуть бути доволі великими. Тож спокуса добряче заробити самому і не допустити до справи чужих могла бути цілком вірогідною перепоною.

Та не будемо ворожити на «сміттєвій» гущі. На практиці вийшло так, що про необхідність вирішення цієї проблеми знову заговорила вже не влада, а самі люди. На початку року в Хмельницькій міській раді була зареєстрована електронна петиція щодо будівництва заводу: «Сортування та переробка твердих побутових відходів для європейських країн є нормою життя. У нас чудове місто, і дуже хочеться, щоб воно і надалі залишалось чистим, охайним, прибраним. Будівництво на околиці міста заводу з переробки твердих побутових відходів зможе цьому посприяти і створить можливість уникнути забруднення навколишнього природного середовища в майбутньому».

Оскільки петиція набрала необхідну кількість голосів, влада зобов'язана була її розглянути. Розглянула і підтримала. Але тут з'ясувалося, що все впирається у земельну ділянку, на якій можна було б звести новий завод. У міста такої немає. Тому своє слово має сказати обласне керівництво.

Цікаво, що кілька років тому одна із фірм уже викупила у сільської громади, на території якої розміщено нинішній полігон, кілька гектарів землі, мовляв, саме для того, щоб там звести нове виробництво. Але земля викуплена, а переробки як не було, так і досі немає. Хмельницький міський голова Олександр Симчишин уже звернувся до обласного керівництва із проханням допомогти знайти і виділити необхідні гектари. Тож нову ділянку для переробного заводу шукають.

А тим часом гори непотребу ростуть

Важко сказати, наскільки точна ця цифра, але називають чотири—п'ять мільйонів тонн — саме стільки зібралось відходів на полігоні під Хмельницьким. Нинішнього року він може справляти шістдесятилітній ювілей. Але жодної радості з цього приводу немає. Навпаки, сміттєзвалище загрожує екологічному спокою міста. Воно розкинулось майже на дев'яти гектарах. Через брак території рости вшир уже не може. Зате піднімається вгору дедалі вище. Його висота сягнула тридцяти метрів. Ще на п'ятнадцять метрів униз полігон увійшов у глиняний кар'єр. Крутосхили сміттєвої гори в буквальному розумінні слова ростуть день від дня. З ними — загрози зсувів чи загоряння. Обидва явища доволі небезпечні і можуть призвести до справжньої трагедії.

Це найбільший полігон відходів області. Але, крім нього, є ще інші 843 сміттєзвалища та полігони. Не тільки в обласному центрі, а й в Кам'янці-Подільському, Нетішині, Старокостянтинові, Славуті та у Полонському і Дунаєвецькому районах вони перевантажені і перебувають у критичному стані. Лише кілька із більш як двох десятків полігонів міст обласного підпорядкування та райцентрів мають проектну документацію. І тільки на два десятки полігонів оформлено паспорти місць видалення відходів. Решта — у напівлегальному і доволі критичному стані.

І при цьому жодної переробки сміття в області так і не ведеться.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

На знімку: щоб загасити останню пожежу на Хмельницькому полігоні побутових відходів, довелося залучити 26 рятувальників і сім одиниць пожежної та спеціальної техніки.

Фото надане ГУ ДСНС в області.

Кількість аварій на дорогах зросла вдвічі

Запропонована жорстка система покарання нетверезих водіїв, що почала діяти з кінця липня, на жаль, не зменшила кількість аварій на дорогах і тих, хто любить сідати за кермо напідпитку.

Так, патрульні Хмельницького на світанку зупинили машину, водій якої порушив правила дорожнього руху. Коли почали з'ясовувати обставини, виявилось, що той був добряче напідпитку. Експертиза показала, що вміст алкоголю в крові вдесятеро перевищував норму. На водія склали протокол. Але штраф більш як у десять тисяч гривень його не злякав. За кілька годин уже інший екіпаж зупинив машину через те, що не був ввімкнений сигнал повороту. Яким же було здивування правоохоронців, які почали складати протокол, коли довідалися, що їхні колеги вже зробили це раніше. Тож їм довелося вдруге займатися оформленням за тією ж статтею.

Нагадаємо, відповідно до нового законодавства, шофер, який уперше притягується до відповідальності за нетверезе водіння, має сплатити штраф у 10,2 тисячі гривень, і його позбавляють права керування на рік. За другий такий випадок сума подвоюється, а строк позбавлення прав збільшується до трьох років. Якщо це сталось двічі протягом року, штраф має бути в чотири рази більшим, а за кермо не можна сідати протягом десяти років. Цікаво, яким же має бути сумарне покарання, якщо все сталось протягом однієї доби?

Загалом правоохоронці вважають ситуацію на дорогах міста та області доволі складною. За словами начальника управління превентивної діяльності ГУНП в області Валентина Білянського, з початку року кількість ДТП у регіоні зросла на 57 випадків порівняно з цією датою торік. Наслідки дорожніх пригод важкі, бо на половину збільшилась кількість травмованих. Якщо минулого року за сім місяців травми отримало 390 осіб, то нині їх число перевищило шість сотень. Єдине, що втішає, — на десять відсотків зменшилась кількість загиблих. Але залишається високою — 62 особи.

Причиною кожного десятого ДТП є керування у нетверезому стані. Загалом з початку року поліцейські зафіксували в області понад дев'ять тисяч порушень правил дорожнього руху. При цьому більш як у 1400 випадках водії були напідпитку.

У обласному центрі за той само час сталося приблизно дев'ятсот ДТП і лише у 129 випадках — за участю нетверезих водіїв.

Оскільки високі штрафи поки що не принесли того ефекту, на який очікували, правоохоронці хочуть підняти на порушників словом. З 8 серпня по 12 вересня по країні проходить місячник безпеки дорожнього руху, під час якого поліцейські вживатимуть заходи щодо попередження та профілактики аварій. Чи виявиться така тактика дієвішою, ніж покарання, буде зрозуміли менш як за місяць.

Вл. інф.

КОМЕНТАР ЮРИСТА

Законом України за № 1446-VIII від 7 липня 2016 року істотно підвищено адміністративну відповідальність за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Відповідальність, про яку йдеться в матеріалі, встановлена ст. 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП). І застосовувати її може лише суд (ст. 221 КУпАП). Підставою для притягнення винної особи буде протокол про адміністративне правопорушення, який складають поліцейські, котрі зупинили транспортний засіб. Отже, до постановлення рішення суду за фактом такого правопорушення і набрання ним чинності особа, яка скоїла правопорушення, не вважається такою, що була притягнута до відповідальності. Тож повторна зупинка авто і повторне підтвердження факту перебування водія у стані алкогольного сп'яніння не вважатиметься скоєнням правопорушення повторно протягом одного року. А відтак, правопорушник не нестиме підвищену адміністративну відповідальність за рецидив.

Водночас не можна не згадати, що «повторному» порушенню водієм правил дорожнього руху сприяли самі поліцейські, які перші зупинили водія і встановили факт його перебування у стані алкогольного сп'яніння. Поліцейські не мали права дозволяти такому водієві продовжувати рух за кермом транспортного засобу. Керуючись статтями 265-1, 265-2 КУпАП, поліцейські мали б тимчасово вилучити посвідчення водія до набрання законної сили постановою суду у справі про адміністративне правопорушення, а також тимчасово затримати транспортний засіб шляхом його блокування або у випадках, якщо розміщення затриманого транспортного засобу істотно перешкоджає дорожньому руху, доставити його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку. Дозволивши водієві у стані алкогольного сп'яніння продовжити керувати авто, поліцейські самі порушили законодавство і наразили на потенційну небезпеку інших учасників дорожнього руху.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Офіційних пляжів... немає

Не заборонено — значить, можна

Уже не один рік мешканці Кіровограда обділені змогою безпечно відпочити біля води через те, що такі місця відпочинку офіційно не визначені органом місцевого самоврядування, — стверджують у Держпродспоживслужбі. Багатолюдні пляжі в Ковалівці, Новомиколаївці, на берегах Інгулу та Сугоклеї офіційно не існують. Ні рятувальники, ні Держпродспоживслужба не подають жодного дослідженого і дозволеного пляжу в самому місті й у Кіровоградському районі.

Не кожна родина може дозволити собі піти відпочити на пляж до водойми приватного комплексу, оточеного розважальними закладами. Тож незважаючи ні на що, кіровоградці і купаються, і відпочивають, і отримують від власників пляжів певні платні послуги.

«Немає таблички «Купатись заборонено!» — значить, можна», — кажуть відпочивальники. Ще один аргумент: «Ми тут постійно купаємось». А основні умови — щоб доїхати швидше, щоб берег був пологий та було де посмажити шашлики. Простіше і дешевше влаштувати міні-пікнік десь на березі річки чи ставка. Та чи безпечні ці пляжі для відпочинку, а водойми — для купання?

Приватно-комунальні, безпечно-небезпечні... Що, де, чиє?

Варто було б у кожній області зробити єдину мапу перевірених безпечних пляжів. Наскільки це можливо, сказати складно, адже серед них і приватні, й комунальні, хоч нібито й підконтрольні органам місцевої влади. Принаймні відкриття будь-якого з них мало б розпочинатися саме з їхнього дозволу.

Наприклад, фізична особа-підприємець звертається до органу державної влади чи місцевого самоврядування з проханням надати територію під створення пляжу. Дозвіл видається рішенням сесії місцевої ради. Після «зеленого світла» від органу влади власник пляжу чи орендар отримує паспорт, до якого мають додати свої дозволи ДСНС та Держспродпоживслужба. Тільки за наявності усіх дозволів пляж може офіційно вважатися безпечним.

Переважно ж місця для купання виникають чи створюються самовільно. На них не видано офіційних дозволів, вони, звичайно ж, не перевірялись та не є безпечними. Купатись там чи ні — вирішують самі відпочивальники.

ДСНС паспортизувала 24 зони відпочинку, Держпродспоживслужба — 9...

Перш ніж видати дозвіл, рятувальники ДСНС обстежують дно водойми, берегову лінію, перевіряють наявність рятувального пункту, оснастити яким місце для відпочинку власник пляжу має у першу чергу.

Як повідомили в прес-службі управління ДСНС у Кіровоградській області, за зверненням органів влади з проханням дослідити об'єкт, який має пройти паспортизацію, рятувальники водолазно-рятувальної групи аварійно-рятувального загону спеціального призначення обстежують дно акваторії, берегову лінію — чи відповідають вони певним нормам, чи може вибране місце офіційно використовуватись для відпочинку на воді. На Кіровоградщині така група включає в себе три відділення: Світловодське, Кіровоградське, Вільшанське.

Проте без запрошення рятувальники лише інформують відпочивальників про небезпеку, яка може чатувати на них. І за власним бажанням перевірок не роблять — досліджують лише ті об'єкти, які претендують на звання офіційного.

За даними ДСНС, поки що в області офіційно зареєстровано 24 місця відпочинку на воді у 10 районах області: Петрівському, Вільшанському, Гайворонському, Маловисківському, Новоархангельському, Олександрійському, Олександрівському, Світловодському, Онуфріївському та в місті Олександрія. Ще кілька місць нині проходять процедуру паспортизації.

За даними Держпродспоживслужби, визначеним цією структурою стандартам відповідають лише дев'ять місць для відпочинку. В Новоархангельському, Петрівському, Гайворонському районах та в Олександрії.

Перед тим, як надати дозвіл, спеціалісти цієї структури перевіряють наявність медпунктів, урн та сміттєзбиральних контейнерів, справність і чистоту душових і туалетів, проведення дератизації, наявність угод на прибирання та вивезення сміття та дотримання інших санітарних норм, благоустрій територій.

Але витрачати на все це кошти власникові чи організатору пляжу вже не вигідно. Легше ризикувати життям і здоров'ям людей.

Ольга ТКАЧЕНКО.

Кіровоград.

Озеро Біле: туристам про ночівлю доведеться подбати самим

Озер із такою назвою в Україні кілька. Але сьогодні йдеться про волинське Біле. Унікальність його в тому, що розташоване воно на україно-білоруському кордоні і розподілене між двома державами навпіл. Живиться і підземними водами, і водами річки Прип'ять, з якою з'єднаний системою каналів через озера Святе і Волинське. Біле є водонакопичувачем для судноплавного Дніпровсько-Бузького каналу, в який вода подається через шлюз і Білоозерський канал. Обидві гідроспоруди розташовані вже на території Білорусі. Проте рівень води не може впасти нижче передбаченого міжнародними угодами.

Вода в Білому чиста і має коричневий відтінок. Таке забарвлення від торф'яників, через які тече Прип'ять і канали. Назву ж свою озеро дістало від білого дрібного піску на берегах. Пересічна глибина озера майже три метри, найбільша — вісім. Площа — 700 гектарів.

Тим, хто захоче відпочити з дітьми, немає чого переживати. Дно тут пологе і поблизу берега досить мілко.

Особливої краси озеру надають ліси, переважно соснові, які оточують його з усих боків. А також надзвичайно чисте, напоєне ароматом хвої і трав повітря. Проте і комарів та гедзів тут досить, вони надзвичайно кусючі. Тож їдучі сюди на відпочинок, потрібно подбати про захист від цих докучливих комах. Оскільки це прикордонна зона, не забудьте прихопити із собою також паспорт. Любителям рибалки тут теж не доведеться нудьгувати. В озері водяться щуки, коропи, карасі, краснопірки та інша смакота. І ще одне: на озері немає баз відпочинку. Тож дбати про ночівлю потрібно самому.

Максим СОЛОНЕНКО.

Волинська область.

Фото автора.

Канал Хабарище, що поєднує озеро Волянське з Білим перед його впадінням у Біле.

АКТУАЛЬНО

На фестиваль «Республіка» приїде майже сотня виконавців

На початку вересня у Кам'янці-Подільському відбудеться один із найбільших музичних фестивалів країни. На кількох сценах виступлять майже сто колективів, які гратимуть не тільки важкий рок, а й легку музику — ф'южн, джаз, поп-музику. Глядачів очікують концерти Арсена Мірзояна, Еріки, Віктора Павліка, гуртів «Скрябін», «Трубєцкой», «Мотор'ролла», «The Hardkiss», «Dakh Daughters». Вперше у місті виступить британський колектив «Molotov Jukebox» та його солістка, акторка популярного серіалу «Гра престолів» Наталі Тена. Продемонструє свою майстерність і польський гурт «Chemia» на чолі з гендиректором Укрзалізниці Войцехом Бальчуном.

За підтримки Посольства Швейцарії в Україні планується створення спільного муралу на тему дружби. Очікується приїзд швейцарських колективів, бізнесменів, офіційних осіб. Для тих, хто любить спорт і ранкову фізкультуру, проводитимуться безплатні майстер-класи з йоги. А ще фахівці, які займаються психологічною реабілітацією військових, читатимуть під час фестивалю лекції.

Діти до 12 років, дорослі у костюмах покемонів, учасники бойових дій відвідають фестиваль безплатно.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Збережуть екосистему Дністра

Тернопільська обласна рада ухвалила звернення до обласних рад, обласних державних адміністрацій Івано-Франківської, Хмельницької та Чернівецької областей щодо тимчасової заборони промислового вилову риби на річці Дністер на 2016—2018 роки.

Тим часом вітчизняні науковці й екологи зазначають, що впродовж останніх 20 років кількість рибних запасів на Дністрі зменшилася в десятки разів. Побутове браконьєрство, промислове забруднення, потрапляння агрохімікатів у водні об'єкти, відсутність системного зарибления — ось далеко не повний список причин зменшення рибних запасів. До того ж із року в рік на Дністрі здійснюють незаконний і неконтрольований промисловий вилов риби, чим завдають збитків екосистемі цієї річки.

Галина МИКОЛИН.

Тернопільська область.

Не хочуть судити прокурора

Усі без винятку судді районних судів Сум, наділені відповідними повноваженнями, відмовилися розглядати справу колишнього прокурора області Руслана Білоконя. Кримінальне провадження стосовно нього розслідували ще навесні минулого року. Р. Білоконь звинувачується в тому, що під час Революції Гідності перешкоджав сумським активістам проводити мітинги та притягав до відповідальності завідомо невинних осіб.

Ходіння по колу

12 травня 2015 року справа була завершена і передана з обвинувальним висновком до Зарічного районного суду м. Суми. Але звідти її повернули нібито через недоліки в документах. Обласна прокуратура, співробітникам якої довелося розслідувати правопорушення свого колишнього керівника, оскаржила це рішення в Апеляційному суді Сумської області. Апеляційний суд зобов'язав колег все-таки розглянути справу, і вона повернулась до Зарічного райсуду. Але знову без результату. Речник цієї інстанції Ольга Шаповал поінформувала: із семи суддів колегії з розгляду кримінальних справ та адміністративних правопорушень Зарічного райсуду лише четверо мали повноваження на здійснення такого правосуддя. Але всі четверо взяли самовідводи.

Далі «справа Білоконя» потрапила до Сумського районного суду. Там вона пролежала якийсь час, аж поки не з'ясувалось, що й ці служителі Феміди не хочуть розглядати справу екс-прокурора. Після цього завершене досудовим розслідуванням кримінальне провадження потрапило до Ковпаківського районного суду м. Суми. За словами помічника його голови Тетяни Мальцевої, тут взяли самовідвід аж 13 суддів, а їхні колеги ці самовідводи задовольнили. Тож «справу Білоконя» знову спрямували до Апеляційного суду області, щоб він визначив її підсудність.

18 липня 2016 року постановою колегії суддів Апеляційного суду резонансне кримінальне провадження було передане на розгляд до Тростянецького районного суду Сумської області. На моє запитання, що робитимуть, коли й тамтешні судді відмовляться карати чи милувати колишнього керівника наглядового відомства, в обласній прокуратурі відповіли: вони не можуть оскаржувати самовідвід судді, тому доведеться шукати інстанцію, яка врешті-решт погодиться розглянути справу. Якщо на Сумщині такого суду не знайдеться, справу передадуть до іншої області. Хотіли зробити це раніше, але Вищий спеціалізований суд України таку ідею не підтримав.

Феміда бере самовідвід?

Відколи «справа Білоконя» вперше потрапила до суду, минуло понад 14 місяців. За цей час її навіть не почали розглядати. Не через складність епізодів, не через завантаженість суддів — тільки через те, що служителі Феміди не хочуть «зв'язуватись» із колишнім прокурором. І це як мінімум неправильно. Судді отримують зарплату із бюджетних коштів, які заробляє для них громада, і тому вона має право вимагати від суддів роботи. Не йдеться про те, щоб ув'язнити колишнього прокурора: можливо, він просто потрапив у непотрібне місце в непідходящий час, і тому його треба виправдати. Але ж це повинен хтось зробити!

— Якщо суддя не хоче розглядати справу і знаходить підстави для самовідводу, ніхто не має права нав'язати йому інше рішення, -каже заслужений юрист України Василь Маслов. Василь Олексійович все життя пропрацював суддею, більшість часу — в Апеляційному суді Сумської області. За його словами, якщо буде доведено, що служитель Феміди взяв невмотивований самовідвід, йому за це може загрожувати дисциплінарне покарання. Максимум — звільнення з роботи. Все залежатиме від того, яке рішення ухвалить Вища рада правосуддя, яка прийшла на місце Вищої ради юстиції. Але для цього потрібно, щоб хтось туди звернувся — з конкретного випадку щодо конкретного судді.

У Тростянецькому районному суді справу розподілили судді Марині Щербаченко. Підготовче засідання мало відбутися 26 липня, але його за клопотанням захисту обвинувачуваного перенесли на інший день.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

«Головною вулицею» Полтавщини без оркестру

НА КОНТРОЛІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»: РЕМОНТ ДОРІГ

Дороги на Полтавщині не гірші, ніж у більшості регіонів нашої держави. А коли проїжджати її транзитом, та ще й «головною вулицею» (так називають багатокілометровий тамтешній відрізок міжнародної траси Київ-Харків-Довжанський), то не можна не помітити на ній майже ідеальних ділянок. Із розділеним на дві смуги швидкісним рухом, рівним полотном асфальту, нормативними штучними спорудами, серед яких є навіть підземні переходи в населених пунктах... Однак, перш ніж виїхати на таку майже європейську магістраль, більшості мешканців області та її гостей треба спочатку відчути всі «принади» наших традиційних шляхів. І, як то кажуть, не факт, що доїдеш до тієї дороги-мрії, не «перечепившись» об якусь «містечкову» яму чи вибоїну та не пошкодивши свого автомобіля...

«Інопланетна» хроніка і наші реалії

Для непосвячених нагадаємо, що ту справді стратегічну магістраль на території Полтавщини останніми роками докорінно оновлювали спочатку турки, а потім італійці, витрачаючи на це мільярди євро(!) відомих міжнародних банків. Іноземці продовжують «прасувати» її і сьогодні. Щоправда, цьогоріч роботи на тій трасі від Полтави убік Харкова вони пригальмували нібито через невизначеність із підрядником. Набагато швидше поширюється лише інформація про виділення Європейським банком сотень мільйонів євро чергового «дорожнього» траншу та підготовку до реалізації нового проекту зі ще масштабнішим «вливанням» валюти...

При цьому майже все, що відбувається на трасі Київ-Харків-Довжанський, для дорожників Полтавщини залишається такою собі «інопланетною» хронікою. Зрештою вони радять не плутати освоєння чужоземними фірмами міжнародних коштів, обсяги яких лише створюють ілюзію «усередненого» фінансового благополуччя, з нашими реаліями. Надто з огляду на те, що чутки про цьогорічне грошове «раювання» вітчизняних «лікарів» доріг, м'яко кажучи, перебільшені.

Судіть самі. Ще навесні, перебуваючи в Полтаві, один із керівників Укравтодору констатував: тільки на поточні ремонти та експлуатаційне обслуговування розташованих в області доріг потрібно 1 мільярд 900 мільйонів гривень. Водночас із державної скарбниці тоді виділили 116 млн. грн., тобто менше 10 відсотків необхідного. Щоправда, на початку серпня у столиці запевнили, що додатково «підкинуть» іще 79 млн. Отже, загальна сума перевищить минулорічну (152 млн. грн.), але й вона далека від оптимальної.

Громади вишукують внутрішні резерви

За таких умов депутати облради на останній сесії «доважили» дорожникам іще 55 млн. грн.. Скориставшись змінами в Бюджетному кодексі, поступово долучаються до фінансування ремонтів не лише своїх, комунальних, а й доріг загального користування місцевої ради. Останні цьогорічі зі Службою автомобільних доріг в області уклали понад три десятки договорів на співфінансування таких робіт.

Кожна подібна угода доплюсовує в умовний «дорожній гаманець» небагато — зазвичай 200—300 тисяч гривень. Однак саме ці кошти нерідко варті мільйонів. Хоча б тому, що найчастіше їх спрямовують на «добиті» сільські дороги. Тож тепер селянам і мешканцям деяких райцентрів принаймні не доводиться братися за лопати й бетономішалки для самостійного «латання» найглибших ям і вибоїн щебенем чи цементним розчином, як було ще рікдва тому...

Дедалі активніше долучаються до лагодження довколишніх доріг тепер фінансово набагато спроможніші об'єднані територіальні громади. Тільки одна з них — Шишацька, що об'єднала селищну та 11 сільських рад району, нинішнього року виділяє для цього щонайменше 7 мільйонів гривень. З'являється і, так би мовити, спонсорський ексклюзив. У Кобеляцькому районі місцеві аграрії саме на ремонти тамтешніх доріг вирішили відраховувати по 50 гривень із кожного гектара сільгоспугідь, на яких господарюють.

Яму на ямі «залатати» неможливо

Подібні фінансові струмочки доповнюють надходження з державної скарбниці й разом із останніми дозволяють підтримувати не лише основні автошляхи Полтавщини у більш-менш «робочому» стані. Незважаючи на те, що затяжні дощі в перші тижні літа істотно пригальмували плановий графік виконання поточних ремонтних робіт. Однак на початок серпня дорожники краю ліквідували так звану ямковість на площі 277 703 квадратних метри, пройшовши 695 кілометрів доріг. Ці роботи тривають прискореними темпами.

Хоча грошей, звісно, хронічно не вистачає. Особливо на «латання» тих доріг, де «зашити» окремі (чи таки суцільні?) ями та вибоїни вже практично неможливо.

Ремонтні роботи на шляхах Полтавщини тривають.

Фото надане прес-службою САД в області.

НАША ДОВІДКА

Мережа автомобільних доріг загального користування у Полтавській області має довжину 8877,1 кілометра.

З них дороги державного значення займають 2305,7 км, місцевого — 6571,4 км.

При цьому протяжність доріг із твердим покриттям становить 99,99 відсотка.

Там потрібен капітальний ремонт, один кілометр якого в регіоні коштує від 15 до 22 мільйонів гривень... Неважко здогадатися, що йдеться насамперед про місцини з найбільшою концентрацією нафтогазоносних свердловин і «прив'язаних» до них промислів. Скажімо, на межі Лохвицького та Миргородського районів є відрізки таких собі «умовних» асфальтівок, які водії воліють об'їжджати «паралельними» грунтовими дорогами, прокладеними стихійно...

Згідно з офіційними даними Укравтодору, за ураженістю ямковістю Полтавщина посідала друге місце після Одещини. Обласні фахівці окреслили її вражаючим «ареалом» — понад один мільйон квадратних метрів! Але з урахуванням «серцевинного» місця регіону на мапі держави й насиченості його нафтогазопромислами, кар'єрами і потужними зерновими терміналами та невтішна статистика зовсім не дивує. За таких умов тут, здається, лише дуже ледачий не говорить про необхідність оберігати бодай відремонтовані дороги від руйнівного впливу перевантаженого автотранспорту, який за лічені години робить працю дорожників сізіфовою...

«Рани» зарубцювалися тільки до наступної весни...

Однак про такий захист не лише на Полтавщині більше тільки говорять. Попри те, що на шляхах регіону функціонують два вагові комплекси, причому один із них — мобільний. Однак за нинішніх шпарин у законодавстві й очевидної неузгодженості дій різних служб об'їхати згадані «патрулі» зовсім неважко як реально, так і фігурально. Не лише за допомогою «обхідних» доріг і сучасного зв'язку між водіями. Кілька місяців тому під Лубнами зупинили фуру вагою 73 тонни. За таке майже дворазове (!) перевищення вагових нормативів згадані контролери виписали «астрономічний» штраф на тисячі євро. Та все закінчилося тим, що фура простояла на місці три доби і поїхала собі далі — ніхто не заплатив за порушення жодної копійки...

Не менше запитань виникає і стосовно ефективності того ямкового ремонту та, власне, доцільності витрачання на нього величезних коштів. Автору цих рядків уже не перший рік доводиться практично щотижня відвідувати розташоване в селі батьківське обійстя. І водночас спостерігати, як щоразу на початку літа обвітрені чоловіки лопатами кидають із самоскида на заглибини у нашій сільській дорозі по кілька кілограмів асфальту. Після того «рани» на ній нібито «зарубцьовуються». Та тільки до перших рясних осінніх дощів. А навесні, після зимових морозів і сніговіїв, ями та вибоїни як на тих «латках», так і поруч зазвичай стають іще глибшими. Тож через кілька тижнів на дорозі знову з'являються знайомі чоловіки з лопатами, «кругообіг» асфальту і грошей у природі триває, здається, безкінечно...

Зовсім недавно ситуацію, коли в одному з сіл Кобеляцького району «десять мужиків кидали асфальт трьома лопатами», обговорювали навіть на сесії райради. «Подібні емоції розумію, та, на жаль, нічим не можу зарадити, — каже власкору «Голосу України» заступник начальника Служби автомобільних доріг в області Анатолій Мягкохліб. — Через те, що на капітальні ремонти постійно бракує коштів, змушені рятуватися ямковими. Можна нічого не робити й зупинити отих «мужиків» із лопатами. Та тоді ви до свого села навіть улітку не проїдете. А багатьом землякам знову доведеться витягувати на дороги свої бетономішалки».

Око тішили, доки не згадали про гаманець

Щоправда, тим із них, хто хоче потішити око масштабнішими роботами, можна порекомендувати відвідати «серединний» відрізок іще однієї стратегічної для регіону траси Полтава-Кременчук. Про довгоочікуваний початок її капітального та середнього поточного ремонту наша газета вже повідомляла. От тільки перед тим, як захоплюватися справді чималим обсягом робіт, варто згадати, що сьогодні йдеться про оновлення до 1 листопада лише 27 кілометрів цієї дороги. Тобто її третини, на підняття якої з «добитого» стану в держбюджеті відшукали 300 млн. грн., а в обласній казні — ще 30 мільйонів...

До речі, на тому відрізку заодно подбають і про чотири мости. А їх на Полтавщині загалом 571, дев'ять з яких — аварійні. У того, що з'єднує береги Сули в селі Млини, поблизу міста-райцентру Лохвиця, 18 квітня цього року (кажуть, саме після проїзду великовагових вантажівок) обвалилась одна з крайніх балок. Лише за щасливим збігом обставин люди тоді не постраждали. Той міст уже давно потребував капітального ремонту, вартість якого сьогодні становить майже 60 мільйонів гривень. Де їх узяти? Тож поки що «утиснулися» в один мільйон, замінивши лише дві балки мосту майже без зупинки руху по ньому...

Гроші не зайві, та миліша за них — стабільність

Досвідчений фахівець Анатолій Мягкохліб, який опікується експлуатаційним утриманням шляхів краю, пригадує: «вищестояще» начальство зі столиці подекуди запитує його про найнагальніші потреби дорожників Полтавщини. При цьому очікує почути конкретні суми необхідних фінансових «ін'єкцій» згори. «Та нам потрібні навіть не стільки гроші, скільки стабільність і впевненість у завтрашньому дні, — переконаний пан Анатолій. — Щоб не було «показових» дотацій, а потім таких «відкатів» назад, як минулого року, коли фактично серед літа гроші закінчилися, і майже всі працівники нашого облавтодору розійшлися по домівках».

На щастя, цьогоріч, за його інформацією, простоїв там не було. Як і затримок зарobленого. Хоча оті «мужики» в яскравих жилетах, що виходять на наші дороги з лопатами в руках у 40-градусну спеку і в 20-градусний мороз і постійно «бавляться» з розпеченим асфальтом та іншими шкідливими для здоров'я «інгредієнтами», одержують за свою каторжну роботу від 2400 до 2700 гривень... При цьому, якщо півтора десятка років тому в облавтодорі працювало три тисячі осіб, то сьогодні в його структурах залишилося тільки 700. А дороги старішають, руйнуються, обсяги робіт збільшуються. Тож навіть коли припустити, що завтра полтавських дорожників «засиплють» грошима, хто буде їх освоювати?

«Колишні колеги тепер торгують на базарах»

Тим паче з гарантією якості та надійності зробленого. Досягати яких найчастіше доводиться на «допотопній» техніці. «Ми можемо ставити перед людьми будь-які завдання, та коли в облавтодорі кажуть, що з 35 грейдерів у них тільки 10 справних, причому за їх важелі можуть сісти лише троє спеціалістів, бо інших просто немає, мусимо все це враховувати, — продовжує Анатолій Мягкохліб. — А якщо новачкові дадуть поламаний грейдер, біля якого треба постійно порпатися у мазуті, то чи залишиться він дорожником? Знаєте, мені випало закінчити транспортний технікум у Полтаві 1989 року. З нашої групи у цій сфері на сьогодні залишився працювати тільки я. Прикро, та більшість колишніх колег тепер торгують на базарах».

Саме тому фахівці наполягають на створенні підгрунтя, насамперед фінансового, для стабільної роботи галузі. Без показухи, кампанійщини, необхідності запрошувати іноземних фірмачів на наші головні дороги, де «закопують» левову частку коштів. Цьому, вочевидь, може посприяти поява захищеного від будь-яких «позичань» державного Дорожнього фонду, про який говорять уже не перший рік, тісніша співпраця з місцевими органами влади, спільна турбота про підвищення престижу профільної професії тощо. Тільки тоді на Полтавщині, як і повсюдно, не буде такої вражаючої різниці між мандрівками «центровою» та іншими дорогами.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтава.

Ямами та вибоїнами на сільських дорогах сьогодні також нікого не здивуєш.

Фото автора.

«Сільські діти мають менше шансів отримати якісну освіту»

«Львівський феномен» ще доведеться дослідити

Під час державної підсумкової атестації (ДПА) школярі з глибинки продемонстрували гірші результати порівняно зі своїми міськими однолітками. «Високий рівень навчальних досягнень мають майже 30 відсотків випускників міських загальноосвітніх навчальних закладів і лише 10 відсотків — сільських», — підсумував на прес-конференції директор Українського центру оцінювання якості освіти Вадим Карандій.

Цього року випускні іспити у школах з трьох предметів поєднали із зовнішнім незалежним оцінюванням (ЗНО). Одинадцятикласники складали «ДПА у формі ЗНО» з української мови та ще з однієї дисципліни — або математики, або історії, на вибір. За кожен такий іспит отримували одразу дві оцінки: до шкільного атестата (за 12-бальною шкалою) та до сертифіката ЗНО (за 200-бальною).

За словами Вадима Карандія, найкращі результати — від 160 до 200 балів — майже з усіх предметів отримали учасники ЗНО з Києва та Львівщини. При цьому загалом регіональний розподіл лідерів та аутсайдерів зовнішнього незалежного оцінювання практично не змінився.

«Хімія — єдиний предмет, найвищі результати тестування з якого зафіксовані не в столиці, а у Львівській області, де результат зовнішнього незалежного оцінювання від 160 до 200 балів отримали 42% учасників. У Києві цей показник становить 32,3%, у Волинській області — 30,3%», — повідомив Вадим Карандій.

Цікаво, що на Львівщині найменше відчувалася різниця між навчальними досягненнями сільських та міських школярів — порівняно з іншими регіонами України. Цей феномен варто було б вивчити докладніше — в контексті подолання кризи провінційної освіти та започаткування шкільної реформи.

Якщо не вдаватися в деталі, в масштабах країни ситуація виглядає досить оптимістично: принаймні рідну мову наші діти знають добре. Хоча деякі абітурієнти навіть базові дисципліни не спромоглися вивчити бодай на мінімальному рівні. За підсумками ЗНО із солов'їної поріг «склав/не склав» не подолали лише 9% вступників. На всю країну. В окремих регіонах чи містах цей показник був ще менший: до прикладу, у Києві — три відсотки, на Харківщині — трохи більше шести.

Найбільший відсоток учасників, які завалили зовнішнє незалежне оцінювання з української мови і літератури та історії України, зафіксовано в Закарпатській (27,3% та 29,2% відповідно), Чернівецькій (20,9% і 29,1%) та Рівненській (14,9% і 18,3%) областях. На Закарпатті й Буковині найгірше вивчили і математику — поріг не подолали 19,9% і 23,2 відсотка учасників ЗНО відповідно. На Житомирщині точну науку не опанували 19,8 відсотка протестованих.

Попри оголошений в Україні рік англійської мови, не всі абітурієнти готові читати Шекспіра в оригіналі. Найбільше вступників, які завалили ЗНО з англійської, — у південних областях (Миколаївській, Одеській, Херсонській) та на Донеччині.

За загальною тенденцією сільські одинадцятикласники мають скромніші успіхи порівняно з міськими — і за підсумками ЗНО, і за підсумками ДПА. Проте саме державна підсумкова атестація дає можливість точніше оцінити роботу системи шкільної освіти і рівень викладання окремих дисциплін, кажуть експерти. Адже ЗНО дає рейтингову оцінку, тобто дає змогу зрозуміти, наскільки той чи інших учень підготовлений краще за решту абітурієнтів, а ДПА визначає, як він засвоїв навчальну програму.

За словами Вадима Карандія, «загалом результати державної підсумкової атестації є досить високими, адже більш як 55 відсотків випускників загальноосвітніх навчальних закладів (країни. — **Авт.**) мають достатній та високий рівень навчальних досягнень з української мови (від 7 до 12 балів. — **Авт.**)». З математики такі знання мають 46 відсотків, а от з історії — лише 35.

Водночас майже дві третини мешканців глибинки склали ДПА з української мови на початковому та середньому рівні, тобто отримали оцінки від 1 до 6 балів. У місті таких випускників удвічі менше. Ще гірші справи з історією: в селі на початковому та посередньому рівні її засвоїли 78 відсотків одинадцятикласників.

Достатні та високі знання із солов'їної під час державної підсумкової атестації показали менш як 40% випускників з глибинки, тоді як серед міських — майже 70%.

Це свідчить про глибокий системний розрив між міською та сільською школою. У малокомплектних навчальних закладах в одному кабінеті можуть сидіти учні 8-го і 11-го класів, а один і той само педагог викладати до п'яти предметів — від фізкультури до іноземної мови. Без проблем перейти до іншої школи, як у місті, діти з глибинки не можуть — зазвичай у селі працює одна-єдина. І жодних престижних, експериментальних чи просто спеціалізованих, з поглибленим вивченням певних предметів...

Як відомо, саме бажанням полегшити сільським дітям доступ до якісної освіти у МОН пояснюють необхідність створення потужних опорних шкіл, куди звозитимуть учнів з кількох невеликих населених пунктів. На думку експертів, вивчення результатів ДПА та ЗНО може дати серйозний інструмент для коригування освітньої політики. Краще зрозуміти проблему допоможе і онлайн-опитування щодо впливу соціально-економічних умов на результати навчання, яке цього року провели серед учасників ЗНО. Його результати обіцяють оприлюднити пізніше.

Анна ЛУКАНСЬКА.
Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

Р. S. Наступного року результати тестування з трьох дисциплін (українська мова та література (українська мова), математика або історія України (період: ХХ — початок ХХІ століття), а також один навчальний предмет за вибором випускника) зараховуватимуть як результати державної підсумкової атестації за освітнім рівнем повної загальної середньої освіти для випускників старших класів загальноосвітніх навчальних закладів. Про це йдеться у наказі МОН № 889 від 27 липня. Зовнішнє незалежне оцінювання відбудеться в період з 23 травня по 15 липня 2017 року.

КУРІНЬ

№ 158 (6412) СУБОТА, 20 СЕРПНЯ 2016

Сьогодні майже на всій території України сонячно, дощі з грозами очікуються лише на заході — у Львівській, Івано-Франківській та Закарпатській областях. Можливий дощ на Сумщині і Черкащині. Температура вночі 13—15 градусів тепла, вдень від 26 до 28 з позначкою плюс. Спекотно на сході і півдні та в Криму, стовпчик показуватиме від 33 до 35 градусів. У Києві без опадів. Вітер північно-східний, 3–8 м/сек

ЦЬОГО ДНЯ, 20 СЕРПНЯ

1843. Пішов із життя Григорій Квітка-Основ'яненко — український прозаїк, драматург, журналіст, літературний критик і культурно-громадський діяч. **1922.** У Харкові завершились легкоатлетичні змагання І Всеукраїнської олімпіади. **1924.** Народився Платон Костюк — видатний український нейрофізіолог, академік, Герой України. **1925.** РНК УСРР прийняла постанову «Про оголошення території могили Тараса Шевченка державним заповідником». **1993.** У Києві розпочався І Всесвітній з'їзд українських вчителів. **2014.** Під час бою за Іловайськ загинув Андрій Снітко — боєць добровольчого батальйону «Азов». Герой України (2015, посмертно).

УВАГА, КОНКУРС!

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША (з архіву «Голосу України»).

Що це означає?

Якщо чесно, цього разу курінний навіть розгубився: було дуже багато вдалих дотепів-підписів. Була б його воля — усім порозлавав би бали, але умови конкурсу — річ жорстка! Отже, переможцями цього «каналізаційного етапу» стали: В. Момотюк, І. Заречняк та В. Ігнатенко.

1. ТБ Росії: «Наші камери зафіксували перевдягнених українських диверсантів під час проникнення на територію Криму».

В. Момотюк — 3 (5).

2. Експерти перевіряють, де «дно» падіння української економіки.

І. Заречняк — 2 (2).

3. «Люстрація» суддів. Піднімають тих, хто розкаявся.

В. Ігнатенко — 1 (10).

☞ Бабуся Сара золоту брошку в панчосі в туалеті ховала. Вирішила перехователи, та впустила в раковину. Семеро сміливих другу добу шукають скарб Сари.

І. Пата (16).

☞ Вічні «мерські» проблеми: «Садовий Львів випалює, а Кличко, мабуть, Київ затопити хоче».

Р. Тимошейко.

☞ Бачиш, Саньо, в Петровича 6-й розряд — він пірнає, а ми з другим тільки й будемо довіку його з фекальні піднімати та ключі подавати.

Р. Ставський.

☞ Та скільки ж треба тому олігарху електропроводки в бункер?..

М. Капуста (2).

☞ Стратегічний об'єкт! І тут без волонтерів не обійтися.

М. Варениця.

☞ Так ось ти який, «північний потік-2»!

А. Чорний (12).

☞ Змагання у перетягуванні каната між командою «Водоканалу» і двірниками.

Г. Макаренко (9).

☞ Представники ВМФ витягають Україну з боргової ями.

В. Семено.

☞ Прочищають... канал... в Європу.

С. Гунько.

☞ На дні — Горький?..

В. Мотузько.

У дужках зазначено кількість балів, яку вже мають автори.

А тепер нове завдання:

Не забуду рідного... начальника?

Утім, у наших дотепників, звісно, знайдеться своя версія на цей «натільний сюжет».

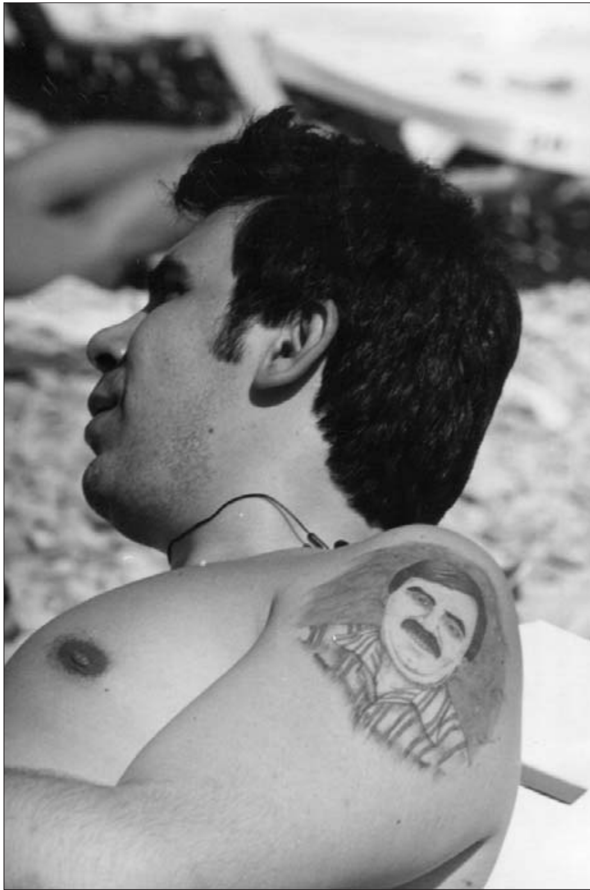

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША (з архіву «Голосу України»).

Курінний нагадує: свої варіанти надсилайте на електронну адресу sud@golos.com.ua або поштою: на конверті з адресою «Голосу України» пишіть «Курінь» — «Що це?».

ДОШКА ПОШАНИ

Валіза, вокзал,.. Псков...

Дмитро Медведєв, прем'єр-міністр РФ (на зустрічі з губернаторами в Пскові):

— Прохання не розповідати про трудноші життя: це складно...

Від чергового:

— ...Ми, от, з Вовою, коли нам буває важко, беремо... валізи в руки і їдемо до Пскова за продуктами...

Очна ставка

Віталій Сердюк, адвокат В. Януковича:

— Так, Янукович вимагає від Генпрокуратури провести одночасний допит (очну ставку) його та Президента Петра Порошенка...

Від чергового:

— А чому немає запиту на очну ставку Януковича, Порошенка і... страусів? Щоб ті продемонстрували, як слідаки вибивали з них покази на батю: як окільцьовували синьо-жовтими мітками, як матерів страусових позбавляли їхніх яєць, а голови — піску!..

Помилка... Кіріла

Патріарх РПЦ Кіріл визначив... архангела Міхаїла духовним покровителем Слідчого комітету Росії... З метою... «укрепления духовно-нравственных основ кадрового состава»...

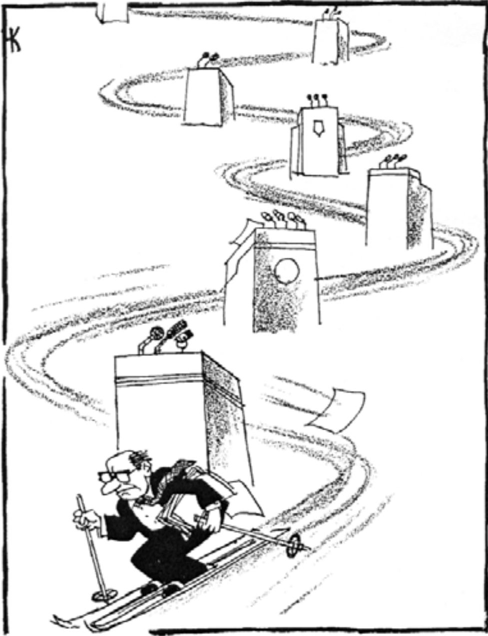
Від чергового:

— Що за дурня, коли йдеться про кадри, покладатися на якогось Міхаїла! Чому не архангел... Владімір? Адже ще архангел Іосіф у 1935 році перед випускниками військових академій «проізрєк», що... кадри вирішують усьо! Чи архангел Владімір і тут працюватиме під... прикриттям як не Дімітрія, то Міхаїла?..

Лижню!..

Юрій Луценко, Генеральний Прокурор України:

— Саме в цей момент ми отримали повідомлення про затримання в Панамі друга іспанського інструктора — пана Каськіва...

Від чергового:

— Що значить... породичість: Лазаренка затримали в Панамі з панамським паспортом, а Каськіва — з лижами...

Похорон... Іванова

(розмова Путіна із главою адміністрації Президента С. Івановим)

— Вово, за що?..

— Запитай в... Панова, диверсанта, спецназівця свого...

— Що запитати?..

— Чому товстий — 140 кілограмів, та ще й водій автобуса на додачу... А Захтей твій, так зовсім кримінальник, двічі засуджений... Операцію він готував, тьху!

— Вово, так інших диверсантів там немає!..

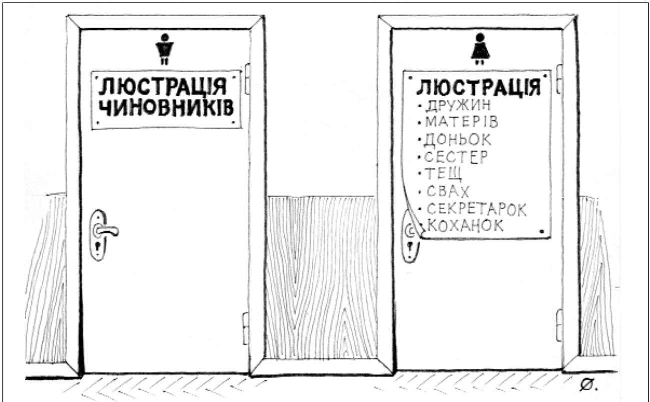
— Отож і тебе біля мене немає... Природу йди охороняй, от квіточками займайся, тичинками-маточками... Пшов!

Втрата... діаманта

Діамантовий прокурор-тато Олександр Корнієць заплатив за навчання своєї доньки Анастасії у Великій Британії 120 тисяч фунтів. Це за зарплати у 2014 році 200 тисяч гривень(!)

Від чергового:

— Яке горе: національна прокуратура зазнала величезної... кадрової втрати: тато-мама — в системі, а доця

— ні... Бо після діамантового вишколу в Лондоні тато запроторив вчену Настю... на якесь наше оборонне підприємство... Ну чи не втрата!?.

Мал. Миколи КАПУСТИ, Василя ФЛЬОРКА, Вадима СИМИНОГИ.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Над номером працювали: Наталія ФІЛІПЧУК, Тетяна УВЄРОВА, Олена СКРИПКА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 49164

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua

